T015 BD VI 202-Q6-P31 Vua Nguyệt Quang Bố Thí Đầu-Kinh Hiền Ngu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH HIEÀN NGU QUYEÅN 6

Phaåm 31: VUA NGUYEÄT QUANG BOÁ THÍ ÑAÀU Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï Ñöùc Phaät ôû nöôùc Tyø-xaù-ly trong vöôøn caây Am-la (vöôøn Xoaøi). Khi ñoù Ñöùc Theá Toân noùi vôùi Hieàn giaû A-nan: –Ngöôøi ñöôïc boán thaàn tuùc coù theå tuoåi thoï truï moät kieáp, nhö Ta ñöôïc boán thaàn tuùc coøn phaûi kheùo tu taäp. Vaäy oâng coù bieát Nhö Lai thoï maïng bao laâu khoâng? Ngaøi hoûi nhö vaäy ba laàn. Baáy giôø A-nan döôøng nhö bò ma aùm, nghe Theá Toân hoûi maø cöù laëng thinh khoâng ñaùp laïi. Ñöùc Phaät laïi baûo: –Naøy A-nan, oâng haõy ñi ñeán nôi yeân tónh maø suy xeùt. Hieàn giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy ñi vaøo trong röøng. A-nan vöøa ñi khoûi thì ma Ba-tuaàn ñeán choã Phaät baïch: –Ñöùc Theá Toân ôû ñôøi giaùo hoùa ñaõ laâu, ñoä nhaân gian thoaùt khoûi sinh töû nhieàu nhö soá caùt soâng Haèng, nay tuoåi giaø yeáu, Ngaøi neân vaøo Nieát-baøn. Luùc ñoù Ñöùc Theá Toân hoát moät chuùt ñaát ñeå treân moùng tay maø hoûi ma Ba-tuaàn: –Ñaát cuûa quaû ñòa caàu nhieàu hay laø ñaát treân moùng tay nhieàu? Ñaùp: –Ñaát cuûa quaû ñòa caàu nhieàu, chöù chaúng phaûi ñaát treân moùng tay nhieàu. Ñöùc Phaät laïi noùi: –Ta ñoä chuùng sinh cuõng ít nhö ñaát treân moùng tay, coøn nhöõng ngöôøi chöa ñöôïc ñoä nhö ñaát cuûa ñòa caàu. Vaø Ngaøi noùi vôùi ma Ba-tuaàn: –Ba thaùng nöõa Ta seõ nhaäp Nieát-baøn. Luùc ñoù ma Ba-tuaàn nghe noùi theá, vui möøng khoaùi chí maø ñi ra. Baáy giôø A-nan ngoài ôû trong röøng, boãng nguû meâ, moäng thaáy moät caây to lôùn caønh laù um tuøm che khaép hö khoâng, hoa quaû töôi toát, taát caû nhöõng maàm caây nhoû ñaâu ñaâu cuõng nöông nhôø coâng ñöùc kyø dieäu cuûa caây aáy khoâng theå taû xieát. Boãng coù traän gioù thoåi ñeán laøm cho caønh laù tan naùt nhö buïi nhuyeãn, cho ñeán choã ôû cuûa löïc só, taát caû quaàn sinh khoâng ai chaúng ñau buoàn. A- nan giaät mình tænh daäy lo sôï baát an, laïi töï suy nghó: “Moäng thaáy caây to thaät khaùc laï khoù löôøng, taát caû thieân haï ñeàu nhôø nöông, duyeân gì gaëp gioù thoåi tan naùt nhö theá? Nay Ñöùc Theá Toân giaùo duïc khaép taát caû cuõng nhö caây to, chaúng leõ Theá Toân muoán vaøo Nieát-baøn. Nghó nhö theá roài, A-nan raát laø lo sôï, beøn ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã baïch: –Con vöøa moäng thaáy söï vieäc nhö theá... coù leõ naøo Theá Toân muoán vaøo Nieát-baøn? Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, nhö lôøi oâng noùi, sau ba thaùng nöõa Ta seõ vaøo Nieát-baøn! Khi Ta saép vaøo Nieát-baøn, Ta ñaõ hoûi oâng: “Ngöôøi coù ñöôïc boán thaàn tuùc, tuoåi thoï coù theå truï moät kieáp, Ta coù boán thaàn tuùc coøn phaûi kheùo tu.” Hoâm nay Ta hoûi nhö vaäy ba laàn maø oâng khoâng ñaùp, sau khi oâng ñi roài, ma Ba-tuaàn ñeán khuyeân Ta vaøo Nieát-baøn, Ta ñaõ höùa roài. A-nan nghe vieäc aáy ñau thöông buoàn khoå khoâng theå giöõ kín ñöôïc nöõa, beøn ñem

vieäc aáy thoâng tin cho caùc vò ñeä töû khaùc nghe, ai cuõng ñau buoàn, ñoàng ñi ñeán choã Phaät ngöi. Baáy giôø Theá Toân baûo A-nan vaø caùc ñeä töû: –Taát caû vaïn vaät theá gian ñeàu voâ thöôøng, coù ai ñöôïc thöôøng, coøn Ta ñaõ vì caùc oâng vieäc ñaùng laøm ñaõ laøm roài, vieäc ñaùng noùi ñaõ noùi, caùc oâng chæ neân sieâng naêng tinh taán tu taäp sao laïi lo buoàn, thaät laø voâ ích. Luùc ñoù ngaøi Xaù-lôïi-phaát nghe Theá Toân saép vaøo Nieát-baøn, raát ñau buoàn than raèng: –Nhö Lai nhaäp Nieát-baøn sao maø nhanh choùng theá, vaäy laø con maét saùng cuûa theá gian tieâu dieät, maõi maõi heát choã nöông caäy. Laïi baïch Phaät raèng: –Nay con khoâng nôõ nhìn thaáy Theá Toân dieät ñoä, con muoán ñöôïc nhaäp Nieát-baøn tröôùc, cuùi mong Theá Toân chöùng minh höùa khaû. Ngaøi baïch nhö theá ñeán ba laàn, Ñöùc Phaät noùi: –OÂng neân bieát! Tôùi thôøi thì caùc Hieàn thaùnh cuõng ñeàu tòch dieät. Luùc ñoù ngaøi Xaù-lôïi-phaát ñöôïc Ñöùc Phaät höùa khaû roài chænh teà y phuïc quyø thaúng vaø nhieãu quanh Phaät moät traêm voøng, ñeán tröôùc Ñöùc Phaät duøng keä khen ngôïi, roài ñôõ hai chaân Phaät ñeå treân ñaàu ba laàn, chaép tay ñöùng haàu ñau ñôùn thöa: –Con töø ngaøy nay cho ñeán mai sau, gaëp Theá Toân laàn naøy laø cuoái cuøng. Roài ngaøi chaép tay cung kính ra ñi, daãn Sa-di Quaân-ñeà ñeán thaønh La-duyeät-kyø laø nôi sinh quaùn cuûa ngaøi vaø baûo Sa-di Quaân-ñeà: –OÂng vaøo trong thaønh roài ñeán caùc thoân xoùm noùi vôùi quoác vöông, ñaïi thaàn, tri thöùc, ñaøn-vieät... ñeå hoï ñeán baùi bieät. Khi aáy Sa-di Quaân-ñeà ñaûnh leã döôùi chaân thaày roài ñi tuyeân boá khaép nôi: –Hoøa thöôïng Xaù-lôïi-phaát, thaày cuûa toâi, hoâm nay ñang ôû ñaây, ngaøi muoán nhaäp Nieát-baøn, quyù vò naøo coù muoán thaêm haõy ñi ñeán ñoù. Baáy giôø vua A-xaø-theá vaø caùc baäc haøo hieàn, ñaøn-vieät, v.v... nghe tin Quaân-ñeà cho hay ñeàu ñau buoàn khaùc mieäng ñoàng lôøi maø noùi nhö vaày –Toân giaû Xaù-lôïi-phaát laø moät vò ñaïi töôùng trong Phaät phaùp, laø choã troâng caäy ngöôõng moä cuûa chuùng sinh, hoâm nay nhaäp Nieát-baøn sao maø nhanh choùng theá? Moïi ngöôøi voäi vaõ ñi ñeán nôi aáy, tröôùc laø ñaûnh leã, thaêm hoûi xong, cuøng nhau baïch: –Ñöôïc tin Toân giaû muoán xaû thaân maïng vaøo coõi Nieát-baøn, chuùng toâi nay maát choã nöông nhôø. Baáy giôø ngaøi Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi moïi ngöôøi: –Taát caû muoân vaät theá gian ñeàu voâ thöôøng, coù sinh aét phaûi coù töû. Ba coõi ñeàu laø khoå, coù ai ñöôïc an vui, caùc vò coù tuùc duyeân sinh ra ñôøi gaëp Phaät coøn taïi theá, kinh phaùp khoù ñöôïc nghe, thaân ngöôøi khoù ñöôïc, nhôù töôûng sieâng naêng tu phuùc nghieäp caàu thoaùt khoûi sinh töû, moïi thöù ñeàu laø phöông tieän, roäng noùi vì moïi ngöôøi nhö tuøy theo beänh cho thuoác. Baáy giôø hoäi chuùng nghe ngaøi noùi theá, coù ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán quaû A-na-haøm, coù ngöôøi xuaát gia thì chöùng quaû A-la-haùn. Laïi coù ngöôøi phaùt taâm caàu ñaïo Voâ thöôïng, nghe phaùp xong roài leã taï lui ra. Khi aáy ngaøi Xaù-lôïi-phaát ngay ñeâm hoâm sau, chaùnh thaân chaùnh yù, truï taâm ôû tröôùc nhaäp vaøo Sô thieàn, töø Sô thieàn vaøo coõi Nhò thieàn, töø Nhò thieàn vaøo coõi Tam thieàn, töø Tam thieàn vaøo coõi Töù thieàn, töø Töù thieàn vaøo Khoâng xöù ñònh, töø Khoâng xöù ñònh vaøo coõi Thöùc xöù, töø Thöùc xöù vaøo Baát duïng xöù, töø Baát duïng xöù vaøo coõi Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù, töø Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù vaøo Dieät taän ñònh, töø

Dieät taän ñònh roài vaøo Nieát-baøn. Baáy giôø trôøi Ñeá Thích bieát ngaøi Xaù-lôïi-phaát ñaõ dieät ñoä, cuøng thieân chuùng vaø hoï haøng quyeán thuoäc hôn traêm ngaøn ngöôøi mang hoa höông

cuùng döôøng ñeán nôi ngaøi Xaù-lôïi-phaát che kín caû hö khoâng, ñau buoàn than thôû leä chaûy nhö möa, raûi caùc thöù hoa luùt ñaày ñeán goái, laïi noùi: –Toân giaû trí tueä saâu nhö bieån roäng, bieän luaän öùng cô, aâm thanh nhö nöôùc suoái chaûy, giôùi ñònh tueä ñaày ñuû, laø moät ñaïi töôùng quaân trong Phaät phaùp thay Ñöùc Nhö Lai chuyeån phaùp luaân, ngaøi nhaäp Nieát-baøn sao maø nhanh choùng theá! Trong thaønh, ngoaøi thaønh nghe Xaù-lôïi-phaát ñaõ dieät ñoä, ñeàu ñem toâ daàu, höông hoa cuùng döôøng, ñoå xoâ veà vaân taäp, ñau buoàn luyeán tieác khoâng theå caàm loøng moãi ngöôøi caàm höông hoa ñeán cuùng döôøng. Baáy giôø trôøi Ñeá Thích sai Tyø-thuû-yeát-ma, hoäi taäp caùc cuûa baùu, trang hoaøng coã xe cao, an trí nhuïc thaân cuûa ngaøi Xaù-lôïi-phaát treân chieác xe cao. Trôøi, Roàng, Quyû, Thaàn, quoác vöông, thaàn daân haàu toáng hoâ haøo ñeán nôi ñaát baèng thaúng. Khi aáy trôøi Ñeá Thích sai caùc Daï-xoa qua bôø bieån lôùn, laáy goã Ngöu ñaàu chieân-ñaøn. Daï- xoa vaâng lôøi, tìm kieám mang veà, chaát thaønh ñoáng lôùn, ñaët nhuïc thaân treân ñoù, ñoå daàu toâ roài phoùng hoûa, ñaûnh leã cuùng döôøng roài ra veà. Sau khi löûa taét, Sa-di Quaân-ñeà thu xaù-lôïi cuûa thaày, ñeå ñaày trong baùt, goùi vaøo ba y, mang ñeán nôi Phaät, ñaûnh leã, baïch: –Hoøa thöôïng Xaù-lôïi-phaát, Thaày con ñaõ nhaäp Nieát-baøn, coøn ñaây laø y baùt vaø xaù-lôïi. Khi ñoù, Hieàn giaû A-nan nghe noùi theá, ñau buoàn hoân meâ, heát söùc caûm ñoäng, maø baïch Phaät: –Hoâm nay Toân giaû aáy, vò ñaïi töôùng quaân trong Phaät phaùp ñaõ nhaäp Nieát-baøn, con bieát nöông caäy vaøo ñaâu. Ñöùc Phaät baûo A-nan: –OÂng Xaù-lôïi-phaát ñaây tuy nhaäp Nieát-baøn, song Giôùi, Ñònh, Tueä, Giaûi thoaùt, Giaûi thoaùt tri kieán Phaùp thaân cuûa oâng cuõng chaúng dieät. Laïi nöõa, oâng Xaù-lôïi-phaát khoâng chæ ngaøy nay khoâng nôõ nhìn thaáy Ta vaøo Nieát-baøn neân dieät ñoä tröôùc maø ôû ñôøi quaù khöù cuõng khoâng kham nhìn Ta cheát, maø oâng coøn cheát tröôùc Ta. Hieàn giaû A-nan chaép tay baïch Phaät: –Kính baïch Theá Toân, trong quaù khöù Toân giaû Xaù-lôïi-phaát muoán cheát tröôùc Ngaøi, vieäc aáy nhö theá naøo, cuùi mong Ngaøi giaûi noùi. Ñöùc Phaät baûo A-nan: –Trong quaù khöù laâu xa voâ löôïng voâ soá khoâng theå nghó baøn a-taêng-kyø kieáp, ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät vò ñaïi quoác vöông teân Chieân-ñaø-baø-la-tyø (Taàn dòch Nguyeät Quang) thoáng laõnh Dieâm-phuø-ñeà taùm vaïn boán ngaøn nöôùc, saùu vaïn nuùi soâng, taùm möôi öùc tuï laïc, vua coù hai vaïn phu nhaân vaø theå nöõ. Baø thöù nhaát teân laø Tu-ma-ñaøn (Taàn dòch laø Hoa Thi). Moät vaïn ñaïi thaàn, oâng quan lôùn nhaát teân laø Ma-chieân-ñaø (Taàn dòch laø Ñaïi Nguyeät). Vua coù naêm traêm thaùi töû, vò thaùi töû lôùn nhaát teân laø Thi-la-baït-ñaø (Taàn dòch laø Giôùi Hieàn). Thaønh vua ôû teân laø Baït-ñaø-kyø-baø (Taàn dòch laø Hieàn Thoï). Thaønh aáy ngang doïc boán traêm do-tuaàn laøm thuaàn baèng vaøng baïc, löu ly, pha leâ, boán beân coù moät traêm hai möôi cöûa, ñöôøng saù heûm phoá ngay thaúng chænh teà. Trong nöôùc aáy coù boán haøng caây cuõng toaøn baèng vaøng baïc, löu ly, pha leâ; hoaëc caønh vaøng laù baïc laù vaøng; hoaëc caønh löu ly laù pha leâ; hoaëc caønh pha leâ laù löu

ly. Coù caùc ao baùu cuõng toaøn baèng vaøng, baïc, löu ly, pha leâ taïo thaønh, caùt döôùi ñaùy ao cuõng laø boán baùu. Trong cung vua, chu vi boán möôi daëm laøm thuaàn baèng vaøng baïc, löu ly, pha leâ. Nöôùc ñoù giaøu maïnh, nhaân daân khoaùi laïc, nhöõng ñoà quyù baùu ñeïp laï khoâng theå keå xieát. Hoâm ñoù vua ngoài treân baûo ñieän boãng nhieân nghó nhö vaày: "Noùi veà ngöôøi ta soáng treân ñôøi, toân vinh haøo quyù, thieân haï kính ngöôõng, noùi ra khoâng traùi nghòch, nguõ duïc caùc thöù quyù baùu hay ñeïp, muoán gì ñöôïc naáy, quaû baùo aáy ñeàu do tích ñöùc tu phöôùc maø ñöôïc. Thí nhö keû noâng phu do muøa xuaân troàng caáy ñeán muøa haï,

muøa thu thaâu hoaïch. Muøa xuaân laïi ñeán, neáu khoâng sieâng naêng gieo troàng nöõa thì muøa haï muøa thu troâng mong ñöôïc gì? Nay ta cuõng nhö vaäy, do ñôøi tröôùc tu phöôùc, ñôøi naøy höôûng quaû toát, neáu ñôøi naøy khoâng tu thì kieáp sau khoâng mong ñöôïc gì". Nghó nhö theá roài baûo quaàn thaàn: "Nay ta muoán ñem cuûa caûi quyù baùu trong kho baøy ra caùc cöûa thaønh cho ñeán trong chôï, môû moät cuoäc boá thí lôùn, tuøy chuùng sinh caàn gì ñeàu ñem cho heát". Vaø coøn haï leänh taùm vaïn boán ngaøn nöôùc nhoû, ñeàu môû kho boá thí cho taát caû. Chuùng thaàn noùi: "Raát toát!", vaâng lôøi vua daïy lieàn döïng phöôùn vaøng, ñaùnh troáng vaøng, loan baùo khaép nôi, tuaân theo chieáu vua, xa gaàn trong ngoaøi khieán ñeàu nghe bieát. Luùc ñoù, trong nöôùc, Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi baàn cuøng, giaø yeáu, neo ñôn,...; coù ngöôøi taät nguyeàn, keû maïnh daét ngöôøi yeáu, ñoå xoâ tuï taäp vaøo cung. Caàn y cho y, caàn thöùc aên cho thöùc aên, vaøng baïc vaät baùu, tuøy beänh cho thuoác, taát caû thöù caàn thieát ñeàu cho nhö yù caû. Trong coõi Dieâm-phuø-ñeà, taát caû thaàn daân ñeàu nhôø aân ñöùc cuûa vua vui veû voâ cuøng. Tieáng khen ngôïi ca tuïng vang reàn ngoaøi ñöôøng, danh ñöùc laãy löøng vang khaép boán phöông, khoâng ai chaúng khaâm phuïc ngöôõng moä aân hoùa cuûa vua. Luùc ñoù, coù moät vò vua nöôùc nhoû beân caïnh teân Tyø-ma-tö-na, nghe vua Nguyeät Quang ñöôïc nhaân daân khen ngôïi, oâm loøng ghen gheùt, nguû nghæ khoâng yeân, lieàn töï suy nghó: "Khoâng tieâu dieät ñöôïc oâng Nguyeät Quang thì coù leõ danh tieáng cuûa ta khoâng noåi". Nghó theá roài vò aáy môøi thænh caùc ñaïo só ñeán baøn vieäc naøy. Saéc leänh thænh môøi caùc Phaïm chí trong nöôùc ñeå cuùng döôøng nhöõng böõa aên uoáng ñaày ñuû traêm vò, cung kính cuùng daâng, khoâng ñeå cho ñieàu gì phaät yù, traûi qua ba thaùng, roài noùi vôùi caùc Phaïm chí: –Traãm nay coù moät vieäc lo buoàn trieàn mieân trong loøng, ñeâm traên trôû khoâng nguû ñöôïc khoâng laøm sao coù theå giaûi thích. Ñaïo só nhö caùc oâng, traãm ñaây raát cung kính, quyù ngaøi coù phöông tieän gì giuùp traãm tröø dieät chaêng? Caùc Baø-la-moân cuøng taâu vua raèng: –Ñöùc vua coù ñieàu gì lo buoàn neân noùi baøy cho chuùng toâi roõ? Vua lieàn noùi: –Vua Nguyeät Quang kia, danh ñöùc vang xa, boán phöông meán phuïc, chæ coù moät mình traãm xaáu xí heïp hoøi, khoâng coù ñöôïc tieáng khen. Ñeå thoûa chí nguyeän, muoán tröø khöû oâng ta phaûi laøm caùch naøo môùi coù theå ñöôïc? Caùc Baø-la-moân nghe noùi nhö theá ñeàu noùi raèng: –Vua Nguyeät Quang kia töø aân thaám nhuaàn ñeán taát caû, giuùp ñôõ keû ngheøo naøn, thöông daân nhö con, chuùng ta laøm sao coù taâm möu laøm vieäc aùc naøy, thaø töï gieát thaân maïng khoâng theå laøm vieäc naøy. Hoï lieàn xin caùo

thoaùi khoâng nhaän cuùng döôøng nöõa. Baáy giôø vua Tyø-ma-tö-na taêng theâm loøng phaãn uaát, lieàn ra leänh khaép nôi: –Neáu ai coù theå vì traãm, laáy ñöôïc ñaàu vua Nguyeät Quang, traãm seõ chia nöûa giang sôn ñeå cai trò vaø coøn gaû cho con gaùi nöõa. Khi ñoù ôû Hieáp sôn coù moät vò Baø-la-moân teân laø Lao-ñoä-sai, nghe leänh tuyeân boá cuûa nhaø vua neân ñeán nhaän lôøi. Vua raát vui möøng laëp laïi lôøi aáy: –Giaû söû ngöôi coù theå laøm ñöôïc thaønh coâng, traãm khoâng traùi vôùi lôøi höùa. Ngöôi ñònh ngaøy naøo ñi? Vò Baø-la-moân noùi: –Xin ban cho toâi löông thöïc caàn thieát, baûy ngaøy nöõa toâi seõ leân ñöôøng. Khi ñoù vò Baø-la-moân ñoïc chuù töï baûo hoä thaân, qua baûy ngaøy, beøn ñeán töø bieät, ñöùc vua caáp cho löông thöïc, vaät duïng caàn thieát roài leân ñöôøng ra ñi. Luùc ñoù trong nöôùc vua

Nguyeät Quang coù caùc thöù ñieàm quaùi laï xuaát hieän nhö: ñoäng ñaát, chôùp giaät, sao baêng, ban ngaøy söông khoùi keùo môø mòt, saám chôùp vang trôøi, caùc loaøi chim bay ñaày trong hö khoâng keâu la thaûm thieát vaø töï nhoå loâng caùnh, hoå baùo saøi lang thuoäc loaøi caàm thuù töï ñaâm ñaàu xuoáng hoá hoaëc chaïy la keâu roáng. Taùm vaïn boán ngaøn oâng vua nöôùc nhoû ñeàu moäng thaáy caønh phöôùn vaøng cuûa nhaø vua bò gaõy, troáng vaøng bò beå, ñaïi thaàn Ñaïi Nguyeät moäng thaáy quyû ñeán cöôùp maõo vaøng cuûa vua. Thaáy ñieàm baát töôøng bieán hieän, ai cuõng oâm loøng lo buoàn khoâng theå töï an. Khi ñoù vò thaàn giöõ cöûa thaønh bieát coù moät Baø-la-moân muoán ñeán laáy ñaàu vua, oâng hoùa pheùp laøm cho meâ môø cöù ñi laån quaån beân ngoaøi khoâng bieát loái vaøo thaønh. Luùc ñoù, Baø-la-moân ñi quanh quaån coảng thaønh bao nhieâu voøng cuõng khoâng vaøo trong thaønh. OÂng trôøi Thuû-ñaø-hoäi bieát vua Nguyeät Quang ñem ñaàu mình ra thí ñeå cho ñaøn traøng ñöôïc vieân maõn, beøn baùo moäng noùi raèng: “Beä haï theá haïnh, boá thí khoâng traùi yù chuùng sinh, coù keû aên xin ngoaøi coảng maø khoâng vaøo ñöôïc”. Nhaø vua kinh ngaïc lieàn ra leänh cho ñaïi thaàn Ñaïi Nguyeät: –OÂng ñi ra ngoaøi caùc coảng, baûo moïi ngöôøi chôù ngaên caám ngöôøi naøo vaøo xin. Ñaïi thaàn Ñaïi Nguyeät ñi ñeán coảng thaønh. Luùc ñoù vò Thaàn giöõ coảng thaønh lieàn hieän nguyeân hình thöa Ñaïi Nguyeät raèng: –Coù moät Baø-la-moân töø nöôùc khaùc ñeán oâm loøng xaáu aùc muoán xin ñaàu vua, neân toâi khoâng cho vaøo. Ñaïi thaàn noùi: –Neáu coù vieäc naøy, quaû laø tai naïn lôùn, nhöng vua ñaõ coù leänh, khoâng ñöôïc traùi yù, vaäy phaûi laøm sao? Luùc ñoù Thaàn giöõ coảng thaønh beøn bieán maát daïng. Ñaïi thaàn Ñaïi Nguyeät lieàn suy nghó: “Neáu ñeå vò Baø-la-moân naøy ñeán aét xin ñaàu vua, ta neân laøm ñaàu baèng baûy baùu naêm traêm caùi ñeå laøm vieäc buoân baùn”. OÂng lieàn möôùn thôï laøm. Baáy giôø vò Baø-la-moân ñi tôùi tröôùc ñieän lôùn tieáng xöôùng raèng: –Toâi ôû nôi xa xoâi, nghe coâng ñöùc nhaø vua, boá thí cho taát caû, khoâng nghòch yù moïi ngöôøi, neân töø xa ñeán ñaây, muoán xin moät vieäc. Nhaø vua nghe vui möøng, taùc leã hoûi thaêm: –Ñi ñöôøng khoâng quaù meät moûi chaêng? Tuøy oâng muoán gì, nöôùc thaønh, vôï con, chaâu baùu xe coä, ngöï xa hay voi ngöïa, baûy baùu hay noâ tyø, taát caû mong muoán ñeàu ñöôïc cho caû. Vò Baø-la-moân noùi: –Taát caû vaät beân ngoaøi, tuy ñem boá thí nhöng phuùc baùo chöa laø roäng lôùn, boá thí nhuïc thaân, phöôùc aáy môùi thaät laø vi dieäu. Toâi töø xa ñeán, muoán ñöôïc caùi ñaàu nhaø vua, neáu khoâng traùi

nghòch, vaäy neân boá thí cho. Vua nghe lôøi aáy haêng haùi voâ löôïng. Vò Baø-la-moân noùi: –Nhö boá thí caùi ñaàu cho ta, vaäy bao giôø môùi cho ñöôïc? Vua noùi: –Baûy ngaøy sau seõ cho oâng caùi ñaàu. Baáy giôø ñaïi thaàn Ñaïi Nguyeät ñem caùi ñaàu baèng baûy baùu ñeán ñeå taï thay, voã vaøo tröôùc ngöïc noùi vôùi Baø-la-moân raèng: –Ñaàu cuûa vua baèng xöông thòt maùu hôïp thaønh laø vaät baát tònh, duøng thöù aáy laøm gì? Nay oâng laáy caùi ñaàu baèng baûy baùu duøng ñeå buoân baùn ñuû ñeå giaøu coù nuoâi soáng troïn ñôøi. Vò Baø-la-moân noùi: –Toâi khoâng duøng cuûa aáy, chæ muoán ñöôïc caùi ñaàu cuûa nhaø vua. Khi aáy ñaïi thaàn Ñaïi Nguyeät duøng moïi thöù can giaùn maø vaãn maõi khoâng hoài chuyeån,

lieàn noåi giaän moå tim thaønh baûy mieáng, cheát tröôùc maët nhaø vua. Luùc ñoù nhaø vua haï leänh trieàu thaàn côõi voi ñi taùm ngaøn daëm loan tin caùc nöôùc nhoû raèng: –Sau baûy ngaøy nöõa, vua Nguyeät Quang caùi ñaàu boá thí cho vò Baø-la-moân, ai muoán tôùi xin cuûa caûi haõy mau ñi ñeán. Baáy giôø taùm vaïn boán ngaøn vua nöôùc nhoû nöôøm nöôïp keùo ñeán baùi kieán ñaïi vöông roài voã vaøo ngöïc mình noùi: –Coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy, loaøi ngöôøi nhôø aân ñöùc cuûa ngaøi maø ñöôïc muøa maøng töôi toát, an cö laïc nghieäp, vui veû khoâng hoaïn naïn. Taïi sao chæ vì moät ngöôøi maø boû caû thöù daân khoâng thöông xoùt. Cuùi mong ruû loøng thöông, xin chôù boá thí ñaàu. Moät vaïn ñaïi thaàn ñeàu moïp ñaàu saùt ñaát, voã ngöïc tröôùc maët vua, chæ mong thöông xoùt caùc chuùng thaàn, chôù coù boá thí ñaàu, seõ maõi maõi xaû boû. Hai vaïn phu nhaân cuõng ñaàu moïp saùt ñaát, ngöôõng baïch vua raèng: –Xin chôù xaû thí ñaàu, beä haï nhö boùng maùt che khaép, neáu ñem ñaàu boá thí, chuùng thaàn thieáp bieát nöông töïa vaøo ñaâu? Naêm traêm thaùi töû khoùc to tröôùc maët vua: –Chuùng con coøn non treû, phaûi nöông nôi naøo, ngöôõng mong thöông xoùt, chôù duøng ñaàu boá thí, haõy nuoâi döôõng chuùng con ñöôïc lôùn thaønh ngöôøi. Baáy giôø ñöùc vua baûo caùc thaàn daân, phu nhaân, thaùi töû: –Xeùt ra traãm töø xöa thoï thaân cho ñeán nay, traûi qua aùch sinh töû laâu daøi. Neáu nhö ôû trong ñòa nguïc moät ngaøy, soáng roài cheát, boû thaân voâ soá, traûi qua nöôùc soâng phaân, giöôøng saét, phaån ueá, xe löûa, haàm than, cho ñeán caùc ñòa nguïc khaùc, caùc thaân nhö theá bò thieâu ñoát cheát roài laïi cheát, maõi maõi khoâng coù phöôùc baùo. Neáu ôû trong loaøi suùc sinh, thì bò ngöôøi cheùm gieát ñeå cung caáp cho ngöôøi ta aên, phaù hoaïi tieâu naùt, cuõng laïi voâ soá, thaân aáy boû khoâng cuõng laø khoâng coù phuùc baùo. Hoaëc ñoïa laøm ngaï quyû, löûa trong mình chaùy ra hoaëc laø voøng löûa bay tôùi cheùm ñöùt ñaàu, cheát ñi soáng laïi nhö vaäy voâ soá laàn, thaân bò gieát nhö theá cuõng khoâng coù phöôùc baùo. Neáu sinh ôû nhaân gian vì tranh taøi saéc, loøng tham haän noåi leân saùt haïi laãn nhau, hoaëc keùo quaân ñaùnh nhau, gieát thaân nhö vaäy cuõng laïi voâ soá. Vì tham nhueá si meâ thöôøng gieát nhieàu thaân, chöa töøng laøm phöôùc maø boû thaân maïng. Nay thaân traãm ñaây caùc thöù baát tònh, seõ phaûi xaû boû, khoâng theå baûo toàn ñöôïc laâu, boû caùi ñaàu nhô ueá xaáu xa naøy, ñeå ñoåi laáy caùi lôïi lôùn, laøm sao khoâng neân cho? Traãm ñoåi caùi ñaàu naøy, boá thí cho Baø-la-moân ñeå laáy coâng ñöùc theä caàu Phaät ñaïo. Neáu thaønh Phaät roài coâng ñöùc ñaày ñuû seõ duøng phöông tieän ñoä thoaùt cho caùc oâng. Nay loøng traãm

muoán boá thí ñöôïc vieân maõn, chôù neân ngaên ñaïo taâm voâ thöôïng cuûa traãm. Taát caû caùc tieåu vöông, thaàn daân, phu nhaân, thaùi töû nghe vua noùi vöøa xong, im laëng khoâng noùi lôøi naøo. Hoâm aáy ñuùng ngaøy höùa, vò Baø-la-moân noùi raèng: –Nay vua, thaàn daân, ñaïi chuùng vaây quanh, toâi rieâng coù moät mình, theá löïc ñôn leû yeáu keùm, khoâng daùm ôû trong ñaây maø chaët ñaàu vua, neáu muoán cho toâi neân ra sau hoa vieân. Baáy giôø ñöùc vua baûo caùc tieåu vöông, thaùi töû, thaàn daân raèng: –Taát caû caùc oâng giaû söû yeâu thöông traãm, xin chôù laøm haïi vò Baø-la-moân naøy. Noùi xong vua cuøng vò Baø-la-moân ra sau hoa vieân. Khi ñoù vò Baø-la-moân noùi vôùi vua: –Beä haï söùc voùc maïnh khoûe, giaû söû caét ñaàu ñau ñôùn roài hoái tieác roài sao? Vaäy haõy laáy toùc ngaøi buoäc chaët treân caây, sau ñoù môùi coù theå caét ñaàu deã daøng. Khi ñoù, vua ngoài döôùi goác caây to caønh laù sum sueâ, buoäc toùc vaøo nhaùnh ngang, noùi vôùi Baø-la-moân:

–OÂng caét ñaàu xong ñem ñeå treân baøn tay toâi, roài sau ñoù haõy töø trong tay toâi maø laáy ñi. Nay toâi ñem ñaàu boá thí cho oâng, nguyeän coâng ñöùc naøy khoâng caàu ñöôïc laøm Phaïm vöông, Ma vöông, Ñeá Thích, Chuyeån luaân thaùnh vöông ñeå vui söôùng ôû ba coõi maø chæ caàu ñaïo Voâ thöôïng chaùnh chaân, teá ñoä chuùng sinh, daãn ñeán coõi Nieát-baøn an laïc. Baáy giôø, vò Baø-la-moân dô tay muoán cheùm, Thoï thaàn thaáy theá raát laø buoàn raàu: “Ngöôøi nhö vaäy, taïi sao laïi muoán gieát?” lieàn duøng tay taùt vaøo loã tai vò Baø-la-moân, laøm cho ñaàu quay sang höôùng khaùc, ruïng rôøi tay chaân, dao rôùt xuoáng ñaát khoâng theå cheùm ñöôïc. Khi aáy nhaø vua ngöôùc maët noùi vôùi Thoï thaàn raèng: –Töø xöa ñeán nay, ôû ngay taïi goác caây naøy ta ñaõ töøng boá thí chín traêm chín möôi chín caùi ñaàu, hoâm nay boá thí caùi ñaàu naøy vöøa ñuû soá moät ngaøn. Xaû boû caùi ñaàu naøy roài thì nguyeän boá thí môùi ñöôïc vieân maõn, oâng ñöøng ngaên caûn ñaïo taâm Voâ thöôïng cuûa toâi. Luùc ñoù thoï thaàn nghe vua noùi theá, beøn khieán cho vò Baø-la-moân bình phuïc nhö cuõ. Baáy giôø vò Baø-la-moân ñöùng daäy trôû laïi caàm ñao cheùm ngang coå vua, ñaàu rôi vaøo tay. Khi aáy trôøi ñaát saùu laàn chaán ñoäng, cung ñieän cuûa caùc coõi trôøi dao ñoäng khoâng yeân, caùc Thieân töû lo sôï ngaïc nhieân khoâng bieát ñieàm töôùng gì, môùi quaùn thaáy moät vò Boà-taùt vì taát caû chuùng sinh ñem ñaàu boá thí, ñeàu cuøng bay xuoáng, caûm ñoäng vieäc hy höõu cuûa nhaø vua, leä rôi nhö möa, cuøng nhau khen ngôïi raèng: –Ñaïi vöông Nguyeät Quang ñem ñaàu boá thí, ñoái vôùi Ñaøn ba-la-maät nay ñöôïc vieân maõn. Tieáng taêm aáy vang khaép thieân haï. Vua Tyø-ma-tieãn nghe tieáng noùi naøy roài, vui möøng kinh ngaïc, vôõ tim ra cheát. Baáy giôø vò Baø-la-moân vaùc ñaàu vua ñi, caùc vua, thaàn daân, phu nhaân, thaùi töû, ñaõ troâng thaáy ñaàu vua rôi xuoáng ñaát, tieáng ñau buoàn gaøo khoùc ngaát ñi, coù ngöôøi caûm thöông quaù thoå huyeát maø cheát, coøn coù ngöôøi ñöùng ngaây ngöôøi khoâng bieát gì, hoaëc coù ngöôøi töï böùc toùc mình, hoaëc coù ngöôøi xeù quaàn aùo mình ra töøng maûnh, hoaëc coù ngöôøi duøng hai tay caøo leân maët, tieáng khoùc vang xa rung ñoäng trôøi ñaát. Baáy giôø vò Baø-la-moân gheâ gôùm ñaàu vua hoâi tôûm, lieàn vaát xuoáng ñaát, giaãm leân roài ñi. Nhaân daân maéng chöûi vò Baø-la-moân ñoäc aùc, khoâng duøng caùi ñaàu, maø xin laøm chi. Khi ñoù vò Baø-la-moân ñi ñaâu ngöôøi ta thaáy

cuõng nguyeàn ruûa, khoâng ngöôøi naøo cho aên, ñoùi khaùt tieàu tuïy heát söùc khoán khoå, giöõa ñöôøng gaëp ngöôøi quen hoûi thaêm tin töùc veà vua Tyø-ma-tieãn. Bieát vua ñaõ baêng haø, maát heát hy voïng, buoàn raàu lo laéng, tim vôõ baûy maûnh, thoå huyeát ra cheát lieàn. Vua Tyø-ma-tieãn vaø Lao-ñoä-sai sau khi cheát ñeàu ñoïa vaøo ñòa nguïc meâ loä A-tyø, coøn nhöõng thaàn daân vì thöông nhôù aân vua maø cheát ñeàu ñöôïc sinh leân coõi trôøi. Noùi ñeán ñaây, Ñöùc Phaät nhaéc laïi raèng: –Naøy A-nan, neân bieát vua Nguyeät Quang thuoû ñoù nay chính laø Ta. Vua Tyø-ma-tieãn nay laø ma Ba-tuaàn. Vò Baø-la-moân teân Lao-ñoä-sai nay laø oâng Ñieàu-ñaït. Thoï thaàn nay laø Muïc-lieân. Ñaïi thaàn Ñaïi Nguyeät chính laø Xaù-lôïi-phaát ngaøy nay, neân nay khoâng nôõ thaáy Ta cheát maø muoán cheát tröôùc Ta. Cho ñeán ngaøy nay, oâng cuõng khoâng nôõ nhìn thaáy Ta nhaäp Nieát-baøn, maø oâng nhaäp dieät tröôùc. Ñöùc Phaät noùi vieäc ñoù xong, Hieàn giaû A-nan vaø caùc ñeä töû thöông meán vui möøng, cuøng nhau taùn thaùn coâng Ñöùc Nhö Lai coù haïnh kyø ñaëc, ñeàu cuøng chuyeân tu, coù ngöôøi ñaéc quaû A-la-haùn, coù ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng chaùnh chaân, ñeàu raát vui möøng kính leã vaâng lôøi.

Phaåm 32: VUA KHOAÙI MUÏC BOÁ THÍ MAÉT

Toâi nghe nhö theá naøy: Thuoû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân ñang tuyeân dieãn chaùnh phaùp, ñaïi chuùng vaây quanh laéng nghe, nhaân daân trong thaønh, ngöôøi thích nghe phaùp laàn löôït keùo nhau ñi ñeán choã Phaät. Khi ñoù trong thaønh coù moät vò Baø-la-moân muø ngoài beân veä ñöôøng nghe nhieàu ngöôøi ñi ñöôøng nhoän nhòp lieàn hoûi: –Caùc ngöôøi ñi ñaâu maø ñoâng theá? Hoï ñaùp: –OÂng khoâng bieát sao, Ñöùc Nhö Lai ra ñôøi vieäc aáy raát khoù gaëp, hieän Ngaøi ñang thuyeát phaùp ôû nöôùc naøy. Chuùng toâi muoán ñeán ñoù nghe Ngaøi thuyeát phaùp. Vò Baø-la-moân naøy tuy bò muø nhöng coù bieát moät thuaät nghe ñöôïc taùm thöù tieáng cuûa chuùng sinh, ñeàu coù theå phaân bieät ñöôïc töôùng loäc cuûa noù. Theá naøo laø taùm thöù: 1. Ñieåu thanh; 2. Tam xích ñieåu thanh; 3. Phaù thanh; 4. Nhaïn thanh; 5. Coå thanh; 6. Loâi thanh; 7. Kim linh thanh; 8. Phaïm thanh. Ñieåu thanh laø ngöôøi noùi nhö tieáng chim keâu laø ngöôøi coù tính queân aân sinh thaønh döôõng duïc, chí khoâng lieâm khieát. Tam xích ñieåu thanh laø ngöôøi baåm tính hung baïo, hay laøm toån haïi ngöôøi, ít coù loøng Töø hoøa thuaän. Phaù thanh laø ngöôøi con trai noùi tieáng nhö con gaùi, con gaùi noùi tieáng nhö con trai, ngöôøi naøy baïc ñöùc baàn cuøng haï tieän. Nhaïn thanh laø ngöôøi naøy coù tính hoát cuûa ngöôøi laøm cuûa mình, nhöng hay chôi nhieàu baïn beø vaø tieáp ñoùn ngöôøi xa laï boán phöông. Coå thanh laø ngöôøi coù lôøi noùi bieän luaän nhanh choùng, giaûi thích ñaïo lyù saâu huyeàn, aét laøm quoác söï. Loâi thanh laø ngöôøi tieáng noùi aàm aàm nhö saám, trí tueä saâu xa, phaân tiùch ñöôïc phaùp taùnh, giaùo hoùa thieân haï. Kim linh thanh laø tieáng noùi nhö chuoâng, ngöôøi naøy giaøu coù nhieàu cuûa caûi vaøng baïc coù ñeán ngaøn öùc löôïng. Phaïm thanh laø tieáng noùi nhö coõi trôøi Phaïm thieân, ngöôøi naøy phöôùc ñöùc cao daøy, neáu ngöôøi taïi gia laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, neáu xuaát gia hoïc ñaïo aét thaønh Phaät. Baáy giôø vò Baø-la-moân noùi vôùi

ngöôøi ñi ñöôøng: –Toâi coù theå phaân bieät ñöôïc tieáng noùi cuûa ngöôøi khaùc. Neáu thaät söï laø Phaät ñöông nhieân laø tieáng Phaïm thieân, nhôø caùc anh daãn toâi ñeán choã ñoù nghe thöû coi coù ñuùng laø Phaät khoâng. Luùc ñoù ngöôøi ñi ñöôøng daãn anh ta daàn daàn ñeán choã Phaät nghe Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, quaû nhieân tieáng Phaät laø Phaïm aâm vang xa, vui möøng quaù hai maét vò aáy ñöôïc môû ra, troâng thaáy Ñöùc Phaät maøu vaøng tía, ba möôi hai töôùng saùng röïc nhö maët trôøi, lieàn cung kính leã Phaät, vui möøng khoâng löôøng. Ñöùc Phaät vì anh ta thuyeát phaùp, chí taâm laéng nghe, lieàn phaù ñöôïc hai möôi öùc aùc kieán, ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, ñöôïc tueä nhaõn, beøn caàu xuaát gia. Ñöùc Phaät noùi: –Thieän tai. Vò aáy lieàn thaønh Sa-moân, Ñöùc Phaät truøng tuyeân phöông tieän roäng vì anh ta thuyeát phaùp, khoâng bao laâu ñaéc quaû A-la-haùn, taát caû chuùng hoäi khoâng ai cho laø laï. Hieàn giaû A-nan, töø choã ngoài ñöùng daäy, quyø thaúng chaép tay baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, ngaøi xuaát theá laøm lôïi ích raát nhieàu, cöùu giuùp keû muø toái, aân aáy voâ cuøng cao caû. Vò Baø-la-moân naøy trong choác laùt ñöôïc saùng con maét thòt vaø ñöôïc maét tueä thanh tònh, khoâng bieát ngöôøi aáy ñoái vôùi Ngaøi aân nghóa saâu daøy nhö theá naøo? Ñöùc Phaät baûo A-nan: –Khoâng nhöõng ñôøi naøy Ta cho ngöôøi naøy ñöôïc maét saùng maø ôû ñôøi quaù khöù cuõng ñaõ cho nhö theá. Ngaøi A-nan baïch: –Baïch Ñöùc Theá Toân, vieäc cho maét ôû ñôøi quaù khöù nhö theá naøo? Cuùi mong Ngaøi

thöông xoùt giaûi noùi ñaày ñuû cho chuùng con roõ! Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, veà ñôøi quaù khöù laâu xa voâ löôïng voâ soá kieáp khoâng theå nghó baøn nhieàu kieáp a-taêng-kyø, ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät thaønh teân Phuù-ca-la-baït, oâng vua nöôùc ñoù teân Tu-ñeà-la (Taàn dòch laø Khoaùi Muïc). Vì sao ñöôïc goïi laø Khoaùi Muïc. Vì maét oâng saùng suoát thanh tònh, thanh dieäu voâ cuøng troâng thaáy xuyeân suoát qua töôøng vaùch, thaáy xa boán möôi daëm bôûi theá neân ñaët hieäu laø Khoaùi Muïc. Vua thoáng trò chaâu Dieâm-phuø-ñeà taùm vaïn boán ngaøn nöôùc, saùu vaïn nuùi soâng, taùm möôi öùc tuï laïc. Vua coù hai vaïn phu nhaân theå nöõ, moät vaïn ñaïi thaàn, naêm traêm thaùi töû. Vò thaùi töû thöù nhaát teân laø Thi-la-baït-ñaø-ñeà (Taàn dòch laø Giôùi Hieàn). Nhaø vua raát coù loøng Töø bi thöông xoùt lo laéng cho daân cuõng nhö ngöôøi cha hieàn chaêm daïy daân tu thieän, daân chuùng nghe theo söï hoùa ñoä cuûa vua neân trong nöôùc möa hoøa gioù thuaän, muøa maøng töôi toát, nhaân daân an vui sung söôùng. Baáy giôø oâng vua aáy töï suy nghó: “Ta coù nhaân duyeân phuùc baùu ñôøi tröôùc, neân nay ñöôïc laøm nhaân chuû, cuûa caûi nguõ duïc giaøu coù nhö nöôùc boán bieån, phaùt ra lôøi noùi thieân haï phuïc tuøng nhö gioù thoåi coû raïp xuoáng caû. Ñôøi naøy thöïc duïng khoâng bieát gaây taïo tieáp tuïc, sôï e ñôøi sau ngheøo khoå. Thí nhö noâng phu caøy ruoäng, muøa xuaân gieo troàng nhieàu thì muøa haï muøa thu thaâu hoaïch aét ñöôïc nhieàu. Coøn neáu muøa xuaân löôøi bieáng khoâng laøm, ñeán muøa thu laøm sao troâng mong coù ñöôïc nguõ coác? Cho neân hoâm nay ñoái vôùi phöôùc ñieàn gieo troàng nhieàu khoâng neân giaûi ñaõi. Vua lieàn baûo quaàn thaàn môû kho laáy vaøng baïc, chaâu baùu, y phuïc, löông thöïc, taát caû thöù caàn duøng ñem ra coång thaønh cho ñeán chaát ñaày trong chôï, tuyeân leänh khaép nôi taát caû

nhaân daân coù ai thieáu thoán ñeàu tôùi thoï thí vaø coøn saéc leänh taùm vaïn boán ngaøn nöôùc nhoû, cuõng môû kho boá thí cho taát caû. Khi aáy caùc quaàn thaàn vaâng lôøi vua daïy lieàn döïng phöôùn vaøng, ñaùnh troáng vaøng, khaép chaâu Dieâm-phuø-ñeà, Sa-moân, Baø-la-moân, keû ngheøo khoå neo ñôn, giaø caû beänh taät, thaûy ñeàu thoï nhaän cuûa thí ñöôïc vöøa yù. Taát caû moïi ngöôøi nhôø aân vua an laïc vui söôùng, khoâng coøn lo buoàn, hoï ca tuïng khen ngôïi aân ñöùc nhaø vua vang doäi khaép thieân haï. Baáy giôø keá beân coù moät nöôùc nhoû, vua teân laø Baø-la-ñaø-baït-di, taùnh tình ngaïo maïn, khoâng tuaân theo saéc leänh cuûa vua Khoaùi Muïc, trò daân coù naêm ñieàu quaù ñoä, taùnh neát voäi vaøng, ít suy nghó, ñam meâ saéc duïc, boû beâ vieäc quoác gia, khoâng bieát thaâu duïng ngöôøi trung löông hieàn só, baét daân phuïc dòch cöïc khoå voâ cuøng; caùc nhaø thöông maïi ñeán buoân baùn, ñaùnh thueá quaù naëng. Vua ñoù coù moät vò quan teân laø Lao-ñaø-ñaït, thoâng minh trí löôïc, hieåu bieát ñaïo lyù thaáy ñöùc vua sai traùi beøn can giaùn: –Beä haï coù naêm vieäc khoâng theå an oån quoác gia, aét phaûi chieâu hoïa hoaïn, sôï e khoâng bao laâu tai hoïa seõ ñeán. Nghe quaàn thaàn noùi theá, nhaø vua beøn noùi: –Nhöõng vieäc aáy nhö theá naøo? OÂng quan thöa: –Beä haï coù tính voäi vaøng ít suy nghó, khoâng lo vieäc lôùn sau naøy seõ hoái. Ngaøi ham meâ saéc duïc, khoâng lo vieäc nöôùc, beân ngoaøi coù gian thaàn, vieäc tình lyù khoâng nôi minh xeùt, ngöôøi trung löông hieàn só trong nöôùc khoâng troïng duïng, khoâng lo phoøng ngöøa vieäc chöa xaûy ra. Baét nhaân daân laøm nhieàu vieäc cöïc khoå, oaùn haän raát nhieàu, khaùch thöông buoân nöôùc khaùc ñeán ñaùnh thueá quaù naëng, traùi vôùi thoâng thöôøng, cho neân haøng hoùa bò aùch taéc, giaù caû ñaét ñoû. Naêm vieäc naøy laø trieäu chöùng maát nöôùc, xin beä haï thay ñoåi ñeå cho daân theo chaùnh saùch cuõ. Vua Tu-ñeà-la aân töø roäng khaép chaâu Dieâm-phuø-ñeà, ngöôøi ngöôøi ñeàu khaâm phuïc. Rieâng nöôùc ta khoâng kính thuaän, neân daân chuùng oaùn haän, khoâng nhôø ñöôïc

aân ñöùc. Cuùi xin beä haï giaùng yù, boá thí cho nhaân daân ñeå con chaùu höôûng phuùc loäc laâu daøi. Vua Ba-la-ñaø-baït-di nghe oâng quan naøy noùi xong, saéc maët noåi giaän, khoâng chòu nghe theo. Quan Lao-ñaø-ñaït caøng theâm böïc boäi, thaàm nghó: “Mình thaáy nhaø vua trò chính khoâng kheùo, tieán cöû ngöôøi trung thaønh ra phuï giuùp nöôùc, ñaõ khoâng nghe laïi coøn phaùt caùu, khoâng nghe theo lôøi mình, lôøi noùi ñaõ khoâng ñöôïc troïng duïng, taát nhieân seõ tröø khöû mình chaêng? Vì daân lo tính chöa thaønh maø söï vieäc ñaõ (pheá loä) hö keá hoaïch.” Vua sai quaân lính ñeán hoûi toäi, quan Lao-ñaø-ñaït bieát tröôùc nhaø vua muoán baét, beøn leân ngöïa chaïy thoaùt, quaân lính röôït ñuoåi theo, oâng Lao-ñaø-ñaït gioûi veà thuaät baén, oâng quay laïi baén cheát möôøi taùm ngöôøi, quaân lính tuy ñuoåi kòp, nhöng khoâng daùm ñeán gaàn. OÂng chaïy sang ñeán nöôùc Phuù-ca-la-baït, vaøo yeát kieán vua Khoaùi Muïc. Vua hoûi han vui veû, cuøng vua ñoái ñaùp söï lyù phaân minh. Vua thaáy ngöôøi coù taøi lieàn laäp laøm ñaïi thaàn, daàn daàn thaân caän, oâng trình baøy moïi söï vieäc nguyeân do ñeán ñaây ñeå cho vua nghe. Nghe xong, vua hoûi quaàn thaàn: –Nöôùc ñoù coù thuoäc quyeàn cai trò cuûa traãm khoâng? Quaàn thaàn ñaùp: –Thuoäc cuûa ñaïi vöông nhöng hoï laøm lô vaø ít khi lui tôùi. Lao-ñaø-ñaït noùi:

–Ba-la-ñaø-baït-di kia ngoan coá vaø môø aùm, hoang daâm voâ ñoä, khoâng bieát leã ñoä, khoâng tuaân leänh beä haï, daân chuùng oaùn gheùt coi nhö keû thuø, xin beä haï caáp cho binh maõ, haï thaàn ñích thaân ñeán ñoù haøng phuïc. Vua Khoaùi Muïc nghe lôøi Lao-ñaø-ñaït, lieàn haï leänh caùc nöôùc tuyeån choïn binh lính ngay ngaøy hoâm ñoù vaân taäp keùo quaân ñeán nöôùc vua Ba-la-ñaø-baït-di. Baáy giôø vua Ba-la- ñaø-baït-di ñöôïc vua nöôùc beân caïnh sai ngöôøi ñeán noùi veà vieäc ñoù, toaøn coõi Dieâm-phuø-ñeà ñeàu saéc leänh daáy binh saép ñaùnh nöôùc cuûa ngaøi, nhanh chaân chaïy troán chôù yeân oån ngoài ñoù. Vua Ba-la-ñaø-baït-di nghe tin lo buoàn meâ loaïn khoâng bieát xoay trôû caùch naøo. Voäi maëc moät caùi aùo ñen dô daày, laån troán ôû nôi kín ñaùo, coù quan phuï töôùng tìm ñeán choã, oâng hoûi: –Beä haï coù vieäc gì maø lo laéng theá, xin haõy noùi baøy. Vua Ba-la-ñaø-baït-di noùi: –Khanh khoâng hay bieát gì sao? Tröôùc ñaây Lao-ñaø-ñaït chaïy troán sang nöôùc vua Khoaùi Muïc, do ñoù haén möu toan vôùi vua Khoaùi Muïc saéc leänh cho taùm vaïn boán ngaøn nöôùc ñem binh lính ñeán tieâu dieät nöôùc ta ñoù. Quan phuï töôùng noùi: –Neân haï leänh quaàn thaàn cuøng baøn baïc thöû. Vua lieàn trieäu taäp quaàn thaàn baøn baïc moïi keá hoaïch, quan phuï töôùng noùi: –Toâi nghe vua Khoaùi Muïc töï theä boá thí, chæ tröø cha meï ra, khoâng thöù gì oâng ta khoâng boá thí, cuõng khoâng laøm nghòch yù ngöôøi ta. Hieän nay trong nöôùc coù moät vò Baø-la-moân muø, neân khuyeân oâng ta ñeán ñoù xin ñoâi maét cuûa vua. Neáu xin ñöôïc, ta khoâng caàn ñaùnh traû laïi maø binh lính cuõng töï ruùt lui. Vua nghe noùi theá lieàn chòu, sai quan phuï töôùng ñi tìm vò Baø-la-moân ñoù. Quan phuï töôùng sai ngöôøi tìm kieám vaø daãn oâng ta ñeán noùi: –Hieän nay trong nöôùc coù vieäc saép bò giaëc xaâm chieám, mong ngöôøi cuøng phuï giuùp cho moät vieäc. Vò Baø-la-moân noùi: –Toâi nay muø loøa laøm sao coù theå giuùp ñöôïc vieäc nöôùc?

Quan phuï töôùng noùi: –Vua nöôùc Tu-ñeà-la muoán hôïp binh laïi ñeán ñaùnh nöôùc ta, chuùng toâi khoûe maïnh coøn coù theå chaïy troán traùnh, coøn taøn taät muø loøa nhö anh coù theå chaïy thoaùt ñöôïc sao? Vua aáy coù theå boá thí taát caû, tuøy theo ngöôøi caàn, khoâng laøm nghòch yù, baây giôø anh ñeán xin ñoâi maét aét chaéc chaén ñöôïc. Neáu anh xin ñöôïc maét cuûa vua aáy, thì binh lính coù theå ngöøng khoâng taán coâng nöõa. Giaû söû laøm xong vieäc naøy seõ thöôûng anh troïng haäu. Vò Baø-la-moân noùi: –Nay toâi khoâng thaáy ñöôøng ñi, phaûi laøm theá naøo? Vua laïi khuyeân: “Traãm seõ sai ngöôøi daãn anh ñi”, lieàn ban cho löông thöïc vaø ñoà caàn duøng khi ñi ñöôøng, roài hoï leân ñöôøng. Khi ñoù nöôùc cuûa vua Khoaùi Muïc coù nhieàu ñieàm baát töôøng hieän ra: Trong hö khoâng vang tieáng saám chôùp, sao rôi, maây keùo môø mòt, ñaát nöùt, caùc loaøi chim bay keâu la thaûm thieát töï môû loâng caùnh, hoå baùo sö töû, caùc loaïi caàm thuù gaàm roáng rung caû maët ñaát. Quoác vöông, thaàn daân ñeàu raát kinh sôï. Baáy giôø vò Baø-la-moân ñi ñeán thaønh lôùn, baêng ngang qua tröôùc ñieän lôùn tieáng raèng: –Toâi ôû nöôùc khaùc, nghe thaáy danh ñöùc nhaø vua, boá thí taát caû khoâng traùi yù ngöôøi, cho neân laën loäi töø xa ñeán ñaây muoán ñöôïc aên xin. Vua nghe lôøi aáy, lieàn hoûi: –Laën loäi ñöôøng xa coù bò meät moûi khoâng? Neáu muoán xin caùc thöù caàn duøng gì, quoác ñoä, chaâu baùu, xe ngöïa, aùo quaàn, thöùc aên uoáng, tuøy beänh cho thuoác, caùc

thöù caàn duøng ñeàu seõ caáp cho. Vò Baø-la-moân noùi: –Vaät beân ngoaøi boá thí phöôùc ñöùc khoâng huyeàn dieäu, boá thí nôi thaân quaû baùo môùi lôùn. Toâi töø laâu ñaõ maát ñoâi maét, soáng trong ñeâm daøi taêm toái, nay nghe ñaïi vöông boá thí, neân coù yù ñeán xin ñoâi maét cuûa ngaøi. Vua nghe vui möøng, noùi vôùi Baø-la-moân: –Neáu muoán ñöôïc maét, traãm seõ cho. Vò Baø-la-moân noùi: –Ngaøi muoán cho toâi, bao giôø thì coù theå cho ñöôïc? Vua noùi: –Baûy ngaøy nöõa ta seõ cho ngöôi. Vua lieàn haï chieáu taùm vaïn boán ngaøn nöôùc nhoû hay. Sau baûy ngaøy nöõa, vua nöôùc Tu-ñeà-la seõ khoeùt maét boá thí cho vò Baø-la-moân, vaäy ngaøy hoâm ñoù caùc vò ñeàu neân vaân taäp ñeán. Caùc vua, nhaân daân nghe leänh naøy roài, khaép nôi keùo ñeán choã ñaïi vöông, taùm vaïn boán ngaøn caùc vua, thaàn daân cuùi ñaàu saùt ñaát, voã ngöïc tröôùc maët vua khoùc loùc maø thöa: –Chuùng toâi ñeàu laø ngöôøi ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà, nhôø aân ñöùc ñaïi vöông che chôû, neáu ñem maét boá thí cho vò Baø-la-moân thì taát caû nhaân daân seõ nöông caäy vaøo ñaâu? Cuùi mong beä haï hoài yù, chôù vì moät ngöôøi maø xaû boû taát caû. Moät vaïn ñaïi thaàn cuõng ñeàu daäp ñaàu saùt ñaát, ngöôõng taâu vua: –Taïi sao khoâng thöông xoùt chuùng toâi, vì yù cuûa moät ngöôøi maø boû caû chuùng toâi, cuùi mong hoài yù chôù cho ñoâi maét cuûa ngaøi. Hai vaïn phu nhaân, daäp ñaàu xuoáng ñaát, voã ngöïc tröôùc vua cuõng ñeàu caàu thænh: –Cuùi mong ñaïi vöông hoài yù chôù ñem maét boá thí, ñoù laø nieàm an uûi chuùng toâi. Naêm traêm thaùi töû than khoùc tröôùc maët vua: –Cuùi mong phuï vöông neân thöông xoùt chuùng con, chôù ñem maét ra boá thí, ñeå voã veà

chuùng con. Baáy giôø thaùi töû Giôùi Hieàn taâu vua raèng: –Xin khoeùt maét con ñeå thay vua cha, vì thaân con duø cheát, ñaát nöôùc khoâng coù aûnh höôûng. Ñaïi vöông khoâng maét, trong nöôùc laøm sao troâng caäy ñöôïc. Baáy giôø vua Khoaùi Muïc baûo caùc vöông thaàn, phu nhaân, thaùi töû: –Traãm thoï thaân naøy ñeán nay, traàm luaân trong sinh töû laâu daøi, giaû söû cheát nhöng xöông cuûa thaân aáy gom laïi trong nhieàu kieáp, coù theå cao nhö nuùi Tu-di, coøn maùu tieát chaûy ra nhieàu hôn nöôùc boán bieån, coøn buù söõa meï nhieàu hôn nöôùc boán con soâng lôùn, nhöõng luùc bieät ly, nöôùc maét khoùc ñau buoàn hôn nöôùc boán bieån. Khi ôû trong ñòa nguïc, thaân bò ñoát chaùy, moå xeû thì nhöõng ñoâi maét boû ñi voâ soá keå. Khi mang thaân loaøi ngaï quyû, thoï caùc cöïc hình, löûa töø trong thaân chaùy ra, thieâu ñoát phaù hoaïi nhö theá bieát bao nhieâu laø ñoâi maét. Luùc ñoïa laøm loaøi suùc sinh, tranh giaønh nhau aên, bò ngöôøi ñaâm cheùm, caùc thöù töû thöông khoâng theå keå xieát. Mang thaân ngöôøi ôû nhaân gian, soáng laâu hay cheát yeåu, hoaëc tranh saéc duïc, möu haïi laãn nhau, saùt haïi vôùi nhau, cheát nhö theá phaù hö khoâng bieát bao nhieâu ñoâi maét. Chính nhö sinh leân trôøi, maïng soáng cuõng khoâng bao laâu. Töø xöa ñeán nay cuõng thoï khoâng bieát bao nhieâu thaân hình ôû trong ba coõi naøy, troâi noåi trong naêm ñöôøng. Vì tham, nhueá, si, thaân ngöôøi tan vuïn soá nhö buïi traàn, chöa töøng ñem boá thí ñeå caàu Phaät ñaïo. Ñoâi maét naøy laø vaät tanh hoâi, khoâng bao laâu seõ bò tieâu hoaïi, nay ñöôïc duøng boá thí khoâng neân khoâng cho. Nay ñem maét naøy boá thí caàu ñöôïc maét Nhaát thieát trí Phaät ñaïo Voâ thöôïng, neáu nguyeän ta thaønh ta seõ cho caùc ngöôi maét tueä thanh tònh,

chôù ngaên caûn yù caàu ñaïo voâ thöôïng cuûa ta. Moïi ngöôøi trong hoäi im laëng khoâng noùi moät lôøi, ngoaûnh baûo taû höõu raèng: –Coù theå moùc maét ta. Caùc thaàn taû höõu ñeàu noùi: –Thaø ñaäp phaù thaân toâi naùt nhoû nhö haït caûi chöù khoâng theå duøng tay khoeùt maét cuûa ñaïi vöông. Vua baûo caùc quaàn thaàn: –Caùc oâng haõy tìm kieám cho moät ngöôøi coù con maét ñen vaø hay nhìn xuoáng daãn ñeán ñaây. Caùc thaàn tìm ñöôïc daãn ñeán cho vua. Vua lieàn ñöa ñao ra leänh khoeùt maét. Khoeùt ñöôïc moät con ñeå trong tay vua. Vua beøn laäp theä: “Ta ñem maét naøy duøng ñeå boá thí, caàu thaønh Phaät ñaïo, neáu sau naøy thaønh Phaät thì vò Baø-la-moân ñöôïc maét naøy seõ troâng thaáy saùng suoát”. Theä xong, vua ñaët vaøo hoá maét cuûa vò Baø-la-moân, anh ta ñöôïc saùng maét, troâng thaáy vua vaø moïi ngöôøi chung quanh, vui möøng nhaûy nhoùt, khoâng töï chuû ñöôïc vaø taâu vua: –Ñöôïc moät con maét vua, ñuû ñeå toâi troâng thaáy, xin vua ñeå laïi moät con maø duøng. Vua ñaùp laïi: –Ta ñaõ höùa chaéc chaén cho hai maét, khoâng neân traùi lôøi. Beøn moùc theâm moät con, ñeå trong loøng baøn tay, laäp theä raèng: “Ta ñem maét naøy duøng ñeå boá thí caàu thaønh Phaät ñaïo, chí thaønh khoâng doái, vò Baø-la-moân naøy ñöôïc con maét toâi, xin cho maét ñöôïc saùng toû.” Baáy giôø trôøi ñaát chaán ñoäng, cung ñieän caùc coõi trôøi cuõng ñeàu dao ñoäng, caùc thieân nhaân kinh ngaïc sôï haõi troâng thaáy Boà-taùt moùc maét boá thí, cuøng nhau bay ñeán, chaät kín caû hö khoâng, duøng caùc höông hoa raûi xuoáng cuùng döôøng, khen ngôïi: –Laønh thay! Laønh thay! Vieäc laøm cuûa ñaïi vöông raát laø hieám laï.

Vua trôøi Ñeá Thích ñeán tröôùc hoûi: –Thaät laø hieám laï, daùm laøm coâng vieäc nhö theá, muoán caàu phöôùc baùo gì? Vua noùi: –Toâi khoâng caàu söï an vui cuûa coõi Ma vöông, Phaïm thieân, Töù Thieân vöông, Ñeá Thích hay Chuyeån luaân thaùnh vöông. Toâi ñem coâng ñöùc naøy theä caàu Phaät ñaïo ñoä thoaùt chuùng sinh, ñeán Nieát-baøn an laïc. Vua Ñeá Thích laïi hoûi: –Ngaøi nay moùc maét ñau ñôùn nhö theá, coù hoái haän saân nhueá khoâng? Vua noùi: –Khoâng hoái haän cuõng khoâng saân haän. Trôøi Ñeá Thích laïi noùi: –Ta nay xem thaáy ngaøi maùu chaûy nhö löu ly, thaân theå sa suùt, töï noùi khoâng hoái haän, vieäc naøy khoù tin. Vua lieàn töï theä: –Toâi moùc maét boá thí, khoâng coù yù hoái haän, ñeå caàu Phaät ñaïo, neáu thaät söï khoâng doái thì khieán hai maét toâi bình phuïc nhö cuõ. Vua theä xong, hai maét hoaøn toaøn troâng thaáy, saùng suoát gaáp boäi hôn luùc tröôùc. Caùc trôøi, nhaân daân, taát caû ñaïi hoäi khoâng theå töï cheá, vui möøng nhaûy nhoùt ngôïi khen. Vua noùi vôùi vò Baø-la-moân: –Nay ta cho oâng maét khieán oâng ñöôïc troâng thaáy, sau naøy thaønh Phaät, seõ khieán cho oâng ñöôïc maét trí tueä. Noùi xong sai ngöôøi daãn oâng ta vaøo kho, ban cho moät gaùnh taøi vaät mang veà boån quoác. Vua Ba-la-ñaø-baït-di hay tin ñích thaân ra ngheânh ñoùn vaø hoûi: –Anh xin ñöôïc maét khoâng? Ñaùp: –Ñöôïc maét! Toâi nay ñaõ nhìn thaáy. Laïi hoûi: –Hieän giôø vua Khoaùi Muïc coøn soáng hay cheát? Ñaùp: –Caùc trôøi giaùng xuoáng nghe vua aáy theä nguyeän, boãng maét vua aáy bình phuïc nhö cuõ, maø coøn saùng maét hôn luùc tröôùc. Vua Ba-la-ñaø-baït-di nghe lôøi noùi naøy, buoàn raàu töùc giaän vôõ tim ra cheát. Noùi ñeán ñaây Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, neân bieát vua Tu-ñeà-la thuôû ñoù nay chính laø tieàn thaân cuûa Ta, coøn Ba- la-ñaø-baït-di nay laø oâng Ñieàu-ñaït.

Vò Baø-la-moân xin maét nay chính laø vò Baø-la-moân ñaéc ñaïo bò muø trong hoäi naøy ñaáy. Kieáp tröôùc Ta cho oâng ta maét, cho ñeán ngaøy nay vöøa troâng thaáy Ta lieàn ñöôïc maét thòt, laïi ñöôïc maét tueä. Ta vì chuùng sinh ñôøi ñôøi laøm nhöõng haïnh khoå, tích coâng luõy ñöùc cho ñeán ngaøy nay thaønh Phaät. Caùc oâng neân sieâng naêng caàu ra khoûi ba coõi. Khi Ñöùc Phaät noùi ñeán ñaây, ngöôøi trong chuùng hoäi caûm nieäm aân cuûa Phaät, coù ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn, coù ngöôøi phaùt taâm thaønh ñaïo Voâ thöôïng. Ngaøi A-nan vaø chuùng hoäi nghe Ñöùc Phaät noùi xong, vui möøng phuïng haønh, leã taï lui ra. Phaåm 33: CHUYEÄN NAÊM TRAÊM NGÖÔØI MUØ THEO PHAÄT

Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nöôùc Tyø-xaù-ly coù naêm traêm ngöôøi muø soáng kieáp aên maøy, hoï nghe ngöôøi ta noùi Nhö Lai ra ñôøi raát laø hieám coù. Nhöõng chuùng sinh naøo troâng thaáy ñöôïc Ngaøi, cho duø traêm beänh taøn taät ñeàu ñöôïc tröø bôùt, ngöôøi muø ñöôïc saùng, keû ñieác ñöôïc nghe, ngöôøi caâm ñöôïc khai khaåu, keû khaäp kheãnh ñöôïc chaân tay duoãi thaúng, ngöôøi cuoàng loaïn ñöôïc an ñònh, keû ngheøo seõ ñöôïc aùo côm, keû öu saàu khoå aùch ñeàu ñöôïc khoûi caû. Baáy giôø nhöõng ngöôøi muø nghe noùi nhö vaäy, cuøng nhau baøn baïc: –Luõ chuùng ta toäi loãi choàng chaát, quaù nhieàu ñau khoå, neáu nay gaëp ñöôïc Phaät, aét seõ ñöôïc cöùu teá. Hoï beøn hoûi ngöôøi ta: –Hieän nay Ñöùc Theá Toân ñang ôû nöôùc naøo? Ngöôøi ta baûo: –Hieän Ngaøi ñang ôû nöôùc Xaù-veä. Nghe noùi theá, hoï cuøng ngoài beân ñöôøng haï mình caàu söï thöông xoùt ngöôøi ñi ñöôøng, noùi: –Ai coù loøng Töø bi, thöông xoùt chuùng toâi, xin daãn ñöôøng ñeán nöôùc Xaù-veä, nôi Ñöùc Phaät ñang ôû. Hoï keâu to nhöng khoâng coù ai giuùp, hoï cuøng nhau baøn luaän: –Luõ chuùng ta tay khoâng nhôø vaû ngöôøi ta khoâng ai chòu giuùp caû, nay cuøng nhau ñi xin, moãi ngöôøi kieám ñöôïc ít tieàn duøng ñeå möôùn ngöôøi ta daãn ñeán ñoù. Moãi ngöôøi ñi xin traûi qua moät thôøi gian, moãi ngöôøi ñöôïc moät ñoàng tieàn, taát caû naêm traêm ngöôøi hôïp laïi ñaõ xong, keâu to: –Ai daét chuùng toâi ñeán nöôùc Xaù-veä, naêm traêm ñoàng naøy xin ñöôïc traû coâng. Khi ñoù coù moät ngöôøi nhaän lôøi laáy tieàn cho, roài ra leänh caùc ngöôøi muø naém tay vaøo nhau, anh ta ñi tröôùc daãn ñöôøng ñeán nöôùc Ma-kieät-ñaø, boû caùc ngöôøi muø gaàn moät caùnh ñoàng roäng. Luùc ñoù nhöõng ngöôøi muø khoâng bieát ñang ôû ñaâu, laø nöôùc naøo, cuøng naém tay nhau ñi, giaãm phaûi ruoäng ngöôøi khaùc, phaù hö luùa maï. Luùc ñoù coù vò tröôûng giaû ñi thaêm ruoäng thaáy naêm traêm ngöôøi giaãm leân luùa non, hö haïi raát nhieàu, oâng noåi giaän traùch maéng. Nhöõng ngöôøi muø trình baøy ñuû moïi vieäc, tröôûng giaû thöông xoùt, sai moät ngöôøi daét hoï ñeán nöôùc Xaù-veä. Ñeán nöôùc ñoù laïi nghe Theá Toân ñaõ ñi trôû laïi nöôùc Ma-kieät-ñaø, ngöôøi aáy laïi daét hoï veà ñeán nöôùc Ma-kieät-ñaø. Luùc ñoù nhöõng ngöôøi muø khaùt khao mong sôùm ñöôïc gaëp Phaät, maét thòt tuy nhaém maø maét taâm ñaõ thaáy, neân hoï vaãn hoan hyû trong loøng khoâng bieát moûi meät. Ñeán nöôùc Ma-kieät thì ñaõ nghe Theá Toân trôû laïi nöôùc Xaù-veä, cöù nhö theá ñi tìm traûi qua baûy laàn vaãn khoâng gaëp Phaät. Baáy giôø Ñöùc Nhö Lai quaùn thaáy nhöõng ngöôøi muø caên laønh ñaõ thuaàn thuïc, loøng tin kieân coá,

neân Ngaøi ôû laïi nöôùc Xaù-veä ñôïi hoï. Ngöôøi kia daãn caùc ngöôøi muø daàn daàn ñeán choã Phaät. AÙnh haøo quang cuûa Phaät vöøa chaïm ñeán thaân hoï vui möøng khoân löôøng, lieàn saùng toû ñöôïc hai maét, troâng thaáy ñöôïc Nhö Lai vaø boán chuùng vaây quanh, saéc thaân Phaät vaøng choùi loïi nhö nuùi Töû kim, caûm ñoäi aân tueä, vui möøng khoâng gì baèng, naêm voùc gieo saùt ñaát, ñaûnh leã, khaùc mieäng ñoàng lôøi cuøng baïch Phaät: –Cuùi mong thöông xoùt cho chuùng con nhaäp ñaïo tu haønh! Baáy giôø Ñöùc Phaät noùi: –Thieän lai Tyø-kheo! Raâu toùc hoï töï rôi ruïng, phaùp y maëc treân mình, nghe Phaät thuyeát phaùp ñaéc quaû A-la-

haùn. Baáy giôø ngaøi A-nan thaáy caùc ngöôøi muø, maét thòt saùng saïch, döùt heát caùc laäu, thaønh A-la-haùn, lieàn quyø tröôùc Phaät baïch: –Baïch Theá Toân, Ngaøi ra ñôøi thaät laø kyø ñaëc, laøm caùc vieäc thieän khoâng theå nghó baøn. Nhöõng ngöôøi muø naøy nhôø ñöôïc aân tueä, maét thòt saùng toû, laïi ñöôïc maét tueä. Theá Toân ra ñôøi chính vì nhöõng vieäc nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, khoâng nhöõng ngaøy nay Ta cöùu hoï khoûi muø toái maø ôû ñôøi quaù khöù laâu xa voâ löôïng kieáp Ta cuõng vì nhöõng ngöôøi naøy, cöùu hoï thoaùt khoûi haéc aùm. A-nan baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, trong kieáp quaù khöù Ngaøi ñaõ tröø khoûi muø toái cho hoï söï vieäc nhö theá naøo? Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, caùch ñaây laâu xa voâ löôïng voâ soá kieáp a-taêng-kyø, ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy coù naêm traêm ngöôøi thöông buoân cuøng ñi qua moät caùnh ñoàng roäng, tôùi con ñöôøng nguy hieåm vaøo trong hang nuùi lôùn toái om. Luùc ñoù nhöõng ngöôøi thöông buoân lo sôï buoàn raàu, sôï maát cuûa caûi. Choã naøy coù nhieàu giaëc cöôùp neân raát lo sôï, hoï ñoàng taâm hôïp löïc höôùng nguyeän trôøi ñaát, maët trôøi, maët traêng, soâng bieån, taát caû thaàn kyø uûng hoä cho hoï. Khi ñoù Taùt-baïc chuû thöông xoùt caùc thöông khaùch saàu khoå, beøn noùi raèng: “Caùc anh chôù lo sôï, cöù an taâm ñi, toâi seõ vì caùc anh laøm cho saùng suûa”. Luùc ñoù, Taùt-baïc laáy taám luïa traéng cuoán vaøo hai caùnh tay taåm daàu toâ ñoát ñeå laøm ñuoác, daãn caùc thöông buoân, traûi qua baûy ngaøy môùi vöôït khoûi hang nuùi toái taêm naøy. Baáy giôø caùc ngöôøi thöông buoân caûm ñoäi aân aáy, quyù kính khoân löôøng, moãi ngöôøi ñeàu ñöôïc an oån, vui möøng khoâng gì cho baèng. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, oâng Taùt-baïc thuôû ñoù coù phaûi ai khaùc ñaâu, chính laø Ta. Ta töø voâ thæ ñeán nay ñem quoác thaønh, vôï con cho ñeán huyeát nhuïc boá thí cho chuùng sinh, cho neân ñôøi nay ñöôïc ñaëc toân trong ba coõi. Naêm traêm ngöôøi thöông buoân aáy töùc laø naêm traêm Tyø- kheo naøy vaäy. ÔÛ ñôøi quaù khöù, Ta laáy thaân sinh töû, boá thí cho hoï ñöôïc saùng suûa, nay ñöôïc thaønh Phaät cuõng thí maét Tueä voâ laäu. Baáy giôø chuùng hoäi nghe Ñöùc Phaät noùi xong coù ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, A-na- haøm, A-la-haùn, coù ngöôøi troàng caên laønh Bích-chi-phaät, hoaëc coù ngöôøi phaùt taâm caàu ñaïo Voâ thöôïng ñoä raát nhieàu ngöôøi. A-nan toâi vaø caû chuùng hoäi nghe Ñöùc Phaät noùi xong vui möøng phuïng haønh.

Phaåm 34: PHUÙ-NA-KYØ Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Thuôû aáy nöôùc Phoùng baùt coù moät vò tröôûng giaû teân Ñaøm-ma-tieän (Taàn dòch laø Phaùp Quaân), giaøu

coù nhaát trong nöôùc. Khi ñoù vôï vò tröôûng giaû sinh ñöôïc moät ñöùa con trai, gaëp luùc nhaø vua xuaát quaân ñi chinh phaït nöôùc khaùc, nhaân ñoù ñaët teân ñöùa treû laø Tieän-na (Taàn dòch laø Quaân). Sau baø laïi sinh ñöôïc moät ñöùa con trai, gaëp luùc vua xuaát chinh ñöôïc thaéng, laïi ñaët teân con laø Tyû-kyø-ñaø-tieän-na (Taàn dòch laø Thaéng Quaân). Hai ñöùa con lôùn leân, moãi ngöôøi ñeàu coù vôï. Khi aáy vò tröôûng giaû maéc beänh, môøi caùc danh y ñeán trò beänh cho oâng.

Troâng thaáy y sö, oâng lo laéng tieáp ñaõi raát troïng haäu, caùc thöùc aên uoáng ñaøng hoaøng. Y sö tham lôïi döôõng, oâm loøng gian traù, muoán laøm cho beänh naëng theâm, cho thuoác khaùc, khieán beänh coøn hoaøi khoâng heát. Vò tröôûng giaû coù moät noâ tyø, haøng ngaøy lo aên uoáng thuoác thang cho tröôûng giaû, bieát vieäc aáy neân thöa vôùi tröôûng giaû: –Töø nay trôû ñi, caùc y sö naøy, hoï coù aùc yù neân beänh maõi khoâng heát, nay toâi töï lo, cöù nhö laàn tröôùc theo caùch ñieàu trò thì beänh seõ khoûi. Vò tröôûng giaû beøn khoâng keâu y sö maø ñeå cho nöõ tyø troâng döôõng, tröôûng giaû heát beänh. Luùc ñoù nöõ tyø thöa vôùi vò tröôûng giaû: –Ñaïi gia, toâi chaêm soùc lo laéng cho ñaïi gia, beänh ñaõ tröø khoûi, xin haõy thöông xoùt ban cho toâi moät ñieàu. Vò tröôûng giaû noùi: –Ngöôi caàn vieäc gì? Vò nöõ tyø beøn noùi: –Muoán ñöôïc ñaïi gia cuøng toâi thoâng daâm, xin theo yù toâi, ñöøng töø choái. Tröôûng giaû khoâng traùi nghòch, lieàn theo öôùc muoán cuûa coâ gaùi. Sau khi cuøng tröôûng giaû giao daâm, beøn caûm thaáy coù thai, möôøi thaùng ñaõ maõn sinh ñöôïc moät caäu con trai, coâ ñaõ maõn nguyeän neân nhaân ñoù ñaët teân con laø Phuù-na-kyø (Taàn dòch laø Maõn Nguyeän). Caäu beù coù ñöùc töôùng ñoan chính, lôùn leân kheùo buoân baùn, troàng troït, chaên nuoâi, ñöôïc lôïi boäi phaàn, ñeán ñaâu cuõng gaëp söï toát laønh. Tuy baåm thoï di theå tröôûng giaû, taøi ngheä trí löôïng hôn ngöôøi nhöng laø do con gaùi tieän tyø sinh ra neân lieät vaøo haïng heøn haï khoâng ñöôïc coi nhö con cuûa caùc baø lôùn. Baáy giôø tröôûng giaû laïi maéc beänh, bieát mình saép cheát, keâu hai ñöùa con noùi: –Sau khi cha cheát chôù coù chia gia taøi vaø soáng rieâng vôùi nhau. Tröôûng giaø bò beänh duø ñöôïc trò thuoác nhöng khoâng theå cöùu teá, vaøi hoâm thì qua ñôøi. Khi ñoù hai ngöôøi con vaâng lôøi cha daïy, cuøng soáng chung traûi qua maáy naêm, gaëp luùc coù duyeân söï muoán ñeán nöôùc khaùc buoân baùn. Caùc thöù nhaø cöûa, vôï con ñeàu giao cho Phuù-na-kyø troâng coi moïi vieäc. Luùc töø bieät, Phuù-na-kyø phaûi nghe theo lôøi daïy quaûn lyù gia nghieäp. Moät hoâm con cuûa hai anh muoán caàn aên uoáng nhôø Phuù-na-kyø cho tieàn ñeå mua, gaëp luùc ngaøy khoâng tieàn, ñöùa treû con Thaéng Quaân thöa Phuù-na-kyø: –Con nay ñoùi khaùt, cho con ñöôïc aên uoáng. Trong tay khoâng coù tieàn neân khoâng mua ñöôïc gì. Ñöùa nhoû noåi giaän veà maùch vôùi meï: –Chuù Phuù-na-kyø loøng khoâng roäng raõi thaáy baù phuï xin gì cuõng cho, hoâm nay con xin tieàn mua quaø aên maø chuù khoâng cho. Ngöôøi meï nghe ñöùa con noùi sinh haän trong loøng, cho raèng: –Con cuûa ñöùa ôû maø daùm coù taâm thieân leäch nhö vaäy. Thaéng Quaân trôû veà nhaø. Vôï vaø ñöùa con cuûa oâng loøng saân chöa nguoäi, ñem moïi chuyeän thöa vôùi Thaéng Quaân. Nghe xong, oâng noåi giaän boäi phaàn, noùi: –Ñaây laø con cuûa ñöùa ôû maø daùm traùi lôøi ta daïy,

ñoái xöû teä baïc vôùi con ta, neân gieát boû ñi. Trong loøng ñaõ quyeát beøn xin ngöôøi anh soáng rieâng. Ngöôøi anh vaâng lôøi cha daïy, khoâng cho pheùp ra rieâng. Thaéng Quaân buoàn raàu, xin maõi khoâng thoâi. Ngöôøi anh xeùt thaáy yù cuûa em oâm loøng saân haän, baát ñaéc dó phaûi cho soáng rieâng, taát caû cuûa caûi, ruoäng vöôøn chia cho moät phaàn. Phuù-na-kyø cuõng ñöôïc moät phaàn, coøn anh caû hai phaàn. Cuûa ngöôøi anh thì ngöôøi anh laáy, cuûa Phuù-na-kyø ñeå ngöôøi em giöõ. Ngöôøi anh bieát Thaéng Quaân muoán haïi Phuù-na-kyø, loøng Töø thöông xoùt, kheùo leùo saép xeáp baûo Phuù-na-kyø ôû nhôø nhaø khaùc. Khi aáy

Phuù-na-kyø hoûi chò daâu raèng: –Cho em ít tieàn ñeå mua cuûi. Chò daâu noùi: –Chæ coù naêm ñoàng, lieàn laáy ra cho. Phuù-na-kyø laáy naêm ñoàng aáy ra chôï mua cuûi, thaáy moät boù cuûi giaù naêm ñoàng, Phuù-na-kyø lieàn mua. Nhìn thaáy trong boù cuûi coù goã ngöu ñaàu vaø goã chieân-ñaøn höông, trong loøng raát vui möøng, vaùc cuûi veà nhaø, laáy goã höông chaët laøm möôøi ñoaïn, gaëp luùc hoaøng haäu maéc beänh nhieät döõ doäi raát caàn goã ngöu ñaàu vaø ñaøn höông duøng ñeå xoa treân mình môùi tröø ñöôïc beänh aáy, ra leänh caû nöôùc tìm kieám thöù aáy: –Ai coù goã höông moät laïng seõ cho hai ngaøn löôïng vaøng. Baáy giôø Phuù-na-kyø ñem moät ñoaïn nhoû daâng leân cho vua. Ñöôïc vua thöôûng cho moät ngaøn löôïng vaøng, cöù nhö theá daâng vua heát möôøi ñoaïn goã höông, ñöôïc ban cho vaïn löôïng. Nhaân ñoù chaøng taäu ruoäng vöôøn, caát nhaø, voi ngöïa, xe coä, noâ tyø, suùc sinh, gia nghieäp luùc ñoù giaøu coù ñaày ñuû coøn hôn luùc tröôùc gaáp bao nhieâu laàn. Baáy giôø laïi coù naêm traêm laùi buoân keát giao baïn beø vôùi Phuù-na-kyø ruû ra bieån ñi buoân baùn. Phuù-na-kyø thöa vôùi anh caû laø muoán cuøng moïi ngöôøi ra bieån tìm chaâu baùu. Anh caû lieàn nhaän lôøi, caáp cho ít ñoà caàn duøng vaø moät ngöôøi baïn ñi theo ra bieån, daën doø ra ñi baûo troïng ñeå ñöôïc trôû veà. Ñi ra bieån vaøo ñeán moät nôi hieåm naïn, moïi ngöôøi nhìn thaáy caû ba maët trôøi xuaát hieän. Kyø laï, hoï hoûi ngöôøi daãn ñöôøng: –Hoâm nay coù ba maët trôøi xuaát hieän laø ñieàm öùng theá naøo? Ngöôøi daãn ñöôøng noùi: –Caùc oâng neân bieát, moät laø chaùnh nhaät, hai laø maét caù, khoaûng giöõa laø raêng caù. Baây giôø nöôùc ñang ruùt chaûy vaøo nôi toái taêm laø mieäng caù vaäy, raát laø ñaùng sôï. Hoâm nay chuùng ta khoâng coù con ñöôøng soáng, saép ñeán mieäng caù roài, chaéc chaén laø cheát. Coù moät Hieàn giaû, kính tin Phaät ñaïo, noùi vôùi caùc laùi buoân: –Caùc anh neân thaønh taâm nieäm “Nam-moâ Phaät”, baäc ñöùc lôùn trong ba coõi, khoâng ai hôn Phaät, cöùu tai naïn caáp baùch, hay cöùu khoå tai naïn chuùng sinh. Chæ mong Phaät thaùnh nguyeän cöùu hieåm aùch, giuùp nhöõng ngöôøi maïng soáng mong manh naøy. Khi aáy, caù Ma-kieät nghe xöng danh hieäu Phaät lieàn ngaäm mieäng laïi, laën xuoáng ñaùy bieån. Caùc ngöôøi laùi buoân nhôø vaäy maø veà nöôùc an oån. Veà ñeán nhaø, Phuù-na-kyø laáy maâm vaøng lôùn, ñem caùc cuûa baùu, chaâu ma-ni... ñöïng ñaày maâm daâng cho ngöôøi anh caû, thöa: –Em ñaõ vì anh, chöùa nhieàu cuûa baùu, nhaø cöûa taát caû vaät duïng ñaày ñuû, con chaùu baûy ñôøi tieâu duøng cuõng khoâng heát, xin bieáu anh caû, xin anh cho em ñöôïc xuaát gia. Tieän-na noùi: –Ta khoâng muoán traùi yù, nhöng em tuoåi nhoû, chöa hieåu roõ nhaân luaân, söï quan troïng cuûa Phaät phaùp, thöïc haønh raát khoù,

haõy chaäm laïi vaøi naêm nöõa. Phuù-na-kyø noùi: –Ñaïi huynh neân bieát maïng ngöôøi voâ thöôøng, sôùm coøn toái maát, khoù baûo ñaûm ñöôïc, tröôùc ñaây ôû ngoaøi bieån gaëp caù Ma-kieät huùt thuyeàn vaøo mieäng suyùt cheát, nhôø aân Ñöùc Phaät cöùu soáng maïng naøy, xin anh cho pheùp, nghe em laàn naøy. Anh caû lieàn nhaän lôøi, khi ñoù Phuù-na-kyø cuøng naêm traêm ngöôøi laùi buoân tôùi nöôùc Xaù- veä, ñeán choã Phaät ñaûnh leã, thaêm hoûi, nhaân ñoù baïch Phaät caàu xin xuaát gia. Phaät lieàn höùa khaû cho nhaäp ñaïo, khen ngôïi: –Thieän lai! Hoï lieàn bieán thaønh Sa-moân. Ñöùc Phaät vì hoï thuyeát caùc thöù khoå, naêm traêm Tyø-kheo aáy taâm khai yù giaûi, döùt heát caùc khoå thaønh A-la-haùn, chæ coù Phuù-na-kyø keát söû saâu naëng, nghe Phaät thuyeát phaùp chöa theå thoâng ñaït lieàn tinh taán kieàn thaønh laäp chí môùi chöùng

ñöôïc Sô quaû, töø ñoù sieâng naêng tu taäp, khoâng daùm löôøi bieáng. Baáy giôø ngaøy an cö cuûa caùc Tyø-kheo saép tôùi, Ñöùc Phaät baûo caùc vò tuøy yù an cö. Khi aáy Phuù-na-kyø tôùi tröôùc baïch Phaät: –Ñeä töû muoán ñeán nöôùc Phoùng baùt an cö ba thaùng, cuùi xin Ñöùc Phaät töø bi hoan hyû. Luùc ñoù Theá Toân baûo Phuù-na-kyø: –Nöôùc ñoù ngöôøi ta hung aùc, tin theo taø ñaïo, kieán thöùc ñieân ñaûo. Con nay môùi hoïc, ôû trong Phaät phaùp chöa coù theå ñaày ñuû Phaät phaùp thaùnh haïnh, giaû söû bò ngöôøi ta huûy nhuïc thì bieát laøm theá naøo? Phuù-na-kyø noùi: –Giaû söû bò ngöôøi heát söùc huûy nhuïc ñi nöõa, nhöng hoï khoâng laøm haïi con. Ñöùc Theá Toân laïi noùi: –Giaû söû coù ngöôøi gian aùc laøm haïi thì phaûi laøm sao? Phuù-na-kyø thöa: –Baïch Theá Toân, giaû söû nhö bò ngöôøi huûy nhuïc gia haïi, nhöng hoï khoâng gieát con, con cuõng coøn mang aân hoï. Ñöùc Phaät laïi baûo: –Con ñeán ñoù, lôõ gaëp ngöôøi aùc gieát haïi maïng con, khoâng ñöôïc ích lôïi gì cho con. thì con phaûi laøm theá naøo? Phuù-na-kyø noùi: –Baïch Theá Toân, taát caû vaïn vaät coù hình töôùng roài cuõng hoaøn khoâng, neáu hoï gieát con thì con chòu cheát. Luùc ñoù Theá Toân baûo Phuù-na-kyø: –Caùc ngöôøi aùc kia huûy nhuïc gia haïi maø chöa gieát con, con coù saân khoâng? Phuù-na-kyø thöa: –Baïch Theá Toân, khoâng. Nhö ngöôøi ñoù khoâng coù caên cöù voâ cô cheâ bai huûy nhuïc, hoaëc duøng ñao tröôïng ñaùnh ñaäp gieát con maø chöa cheát haún, cho ñeán luùc maïng chung, con cuõng khoâng coù moät nieäm sinh khôûi taâm saân. Ñöùc Phaät lieàn khen ngôïi: –Hay thay! Hay thay! Ñeä töû thöïc haønh ñöôïc nhö vaäy laø raát hay. Luùc ñoù Phuù-na-kyø leã Phaät caàm y baùt ra ñi, tôùi nöôùc Phoùng baùt. Saùng sôùm ngaøy mai, Phuù-na-kyø vaøo thaønh khaát thöïc, ñeán nhaø moät Baø-la-moân giaøu coù. Luùc ñoù vò Baø-la-moân thaáy vò Tyø-kheo lieàn oâm loøng aùc, ñi theo chöûi maéng. Phuù-na-kyø ñi qua nhaø khaùc khaát thöïc, vò Baø-la-moân aáy cuõng ñi theo duøng tay ñaùnh ñaäp. Phuù-na-kyø cuõng vui veû khoâng thay ñoåi saéc maët. Luùc ñoù vò Baø-la-moân troâng thaáy vò Tyø-kheo bò huûy nhuïc, böùc baùch nhö vaäy maø khoâng toû chuùt oaùn haän, beøn töï traùch, xin loãi vieäc laøm vöøa roài. Phuù-na-kyø ôû trong nöôùc ñoù, sieâng naêng tu haønh khoâng giaûi ñaõi, döùt heát keát söû, taâm boãng khai môû, chöùng ñöôïc voâ laäu. Sau ba thaùng an cö, beøn töø giaõ caùc ñaøn-vieät vaø trôû veà nhaø daën ngöôøi anh caû raèng: –Anh caån thaän chôù coù ra bieån, ngoaøi bieån coù raát nhieàu nguy hieåm, tieàn baïc cuûa anh ñuû

duøng cho baûy ñôøi cuõng khoâng heát. Daën doø xong, Phuù-na-kyø trôû veà choã Phaät ôû, ñaûnh leã thaêm hoûi xong, roài ñi nghæ. Ngöôøi anh Tieän-na khoâng nghe lôøi Phuù-na-kyø, moät hoâm coù caùc laùi buoân ruû ñi ra bieån. Tieän-na nghe theo vaø cuøng ñi ra bieån, tuøy yù choïn laáy cuûa baùu raát naëng, chæ coù Tieän-na laáy ra raát nhieàu goã ngöu ñaàu, chieân-ñaøn höông, thuyeàn ñaày trôû veà gaëp con roàng coù taùnh xan tham, ham tieác goã höông aáy, lieàn naém thuyeàn, nhoå coät buoàm, thuyeàn khoâng ñi ñöôïc.

Nhöõng ngöôøi laùi buoân coi cheát laø chaéc. Luùc ñoù Tieän-na moät loøng goïi teân Phuù-na-kyø noùi: –Nay anh gaëp naïn, xin em cöùu giuùp. Khi ñoù Phuù-na-kyø ôû nöôùc Xaù-veä taïi tinh xaù Kyø hoaøn, toïa thieàn tö duy, do Thieân nhó thoâng, nghe anh Tieän-na ñang bò tai naïn ôû xöù noï, chí taâm töï traàn thuaät, moät loøng ñau ñôùn keâu: –Phuù-na-kyø! Phuù-na-kyø. Ngaøi lieàn duøng thaàn tuùc La-haùn, cuõng nhö löïc só co duoãi caùnh tay, bieán hoùa thaân laøm chim Kim sí ñieåu bay vaøo trong bieån khuûng boá con roàng aáy. Con roàng thaáy boùng chim sôï haõi laën xuoáng ñaùy bieån, caùc ngöôøi laùi buoân ñöôïc an oån, trôû veà nhaø. Khi aáy Phuù-na-kyø giaùo hoùa ngöôøi anh xaây döïng cho Theá Toân moät caùi nhaø nhoû lôïp che thuaàn baèng goã chieân-ñaøn, laøm xong ngoâi nhaø roài giaùo hoùa ngöôøi anh thænh Phaät. Tieän-na noùi: –Vieäc thænh Phaät phaûi duøng vaät gì? Thænh nhö theá naøo? Khi ñoù Phuù-na-kyø cuøng ngöôøi anh caû baøy caùc thöù cuùng döôøng xong, ñoát lö traàm höông, cuøng ñoát ñeøn treân laàu cao, höôùng veà tinh xaù Kyø hoaøn ñoát höông quy meänh Phaät vaø Thaùnh taêng, khaán nguyeän: –Cuùi mong Ñöùc Phaät ngaøy mai ñeán nöôùc heøn maït naøy khai ngoä nhöõng chuùng sinh ngu muoäi meâ môø naøy. Nguyeän xong, khoùi höông bay tôùi treân ñænh ñaàu Ñöùc Theá Toân, quyeän keát thaønh moät caùi loïng baèng khoùi höông, sau ñoù phoùng nöôùc töø hö khoâng ñeán röûa chaân Theá Toân. Baáy giôø A-nan troâng thaáy söï vieäc kyø laï nhö vaäy, beøn hoûi Ñöùc Phaät: –Baïch Theá Toân, ai phoùng nöôùc vaø khoùi tôùi ñaây theá? Ñöùc Phaät baûo A-nan: –Laø vò A-la-haùn Tyø-kheo Phuù-na-kyø ôû nöôùc Phoùng baùt khuyeân anh Tieän-na thænh Ñöùc Phaät vaø Taêng, cho neân phoùng nöôùc vaø khoùi ñeå laøm tín thænh. Nhaân ñoù Ngaøi baûo A-nan ñeán trong Taêng chuùng, phaùt theû nhöõng vò Tyø-kheo coù thaàn tuùc, ngaøy mai ñeàu ñeán, ñaùp lôøi thænh cuûa Tieän-na, hieän bieán hoùa ñi khaép nöôùc ñoù. A-nan toâi phuïng leänh phaùt theû hôïp Taêng, nhöõng vò coù thaàn tuùc ngaøy mai ñeán thoï thænh. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeàu ñaõ nhaän theû xong, saùng sôùm ngaøy mai, ngöôøi laøm côm teân Kyø- kieàn-tröïc-kyø (Taàn dòch Tuïc Sinh), oâng ñaõ ñaéc quaû A-na-haøm, haøng ngaøy laøm côm cuùng döôøng taát caû chuùng Taêng, luùc aáy oâng ngoài kieát giaø phu, thaân phoùng aùnh saùng soi roïi boán phöông, ñem duïng cuï ñöïng thöùc aên, caùi muoâi, thìa, traêm caùi hoäc, caùi buùa lôùn... theo oâng côõi hö khoâng ñi ñeán nöôùc Phoùng baùt. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày em phaûi khoâng? Ñaùp: –Khoâng phaûi, laø moät vò Tyø-kheo laøm côm haøng ngaøy ñeán giuùp böõa trai hoâm nay. Khi aáy Tieän-na lieàn ñem höông hoa aâm nhaïc cuùng döôøng, cuùng döôøng xong roài vaøo nhaø. Sau ñoù laïi coù möôøi saùu vò Sa-di, trong ñoù coù Sa-di Quaân-ñeà, moãi vò ñeàu duøng thaàn tuùc

bieán hoùa ra röøng caây, haùi hoa quaû; caùc thöù bieán hieän, thaân phoùng aùnh saùng choùi loïi trôøi ñaát, vuùt treân hö khoâng keùo tôùi nöôøm nöôïp. Tieän-na laïi hoûi: –Ñaây laø thaày cuûa em phaûi khoâng? Ñaùp: –Khoâng phaûi. Caùc vò naøy laø ñeä töû cuøng thaày vôùi em môùi baûy tuoåi ñaõ ñaéc quaû A-la- haùn, döùt saïch caùc laäu, ñaày ñuû thaàn tuùc. Hoâm nay ñeán tröôùc haùi hoa quaû cuùng döôøng. Tieän-na lieàn ñem höông hoa, aâm nhaïc ra cuùng döôøng. Cuùng xong caùc vò Sa-di aáy ñaùp xuoáng ñi vaøo nhaø. Keá ñeán laïi coù caùc tröôûng laõo ñaïi A-la-haùn hoùa ra ngaøn con roàng,

keát thaân laøm toøa ngoùc ñaàu ra boán beân, tieáng haùt vang trôøi, mieäng cuûa caùc con roàng phun ra möa baûy baùu, ñaët leân toøa aáy thaønh toøa baùu lôùn, roài bay boång treân hö khoâng, thaân phoùng ra aùnh saùng, chieáu khaép thieân haï, roài ñeán nöôùc Phoùng baùt. Tieän-na laïi hoûi: –Ñaây laø thaày cuûa em phaûi khoâng? Ñaùp: –Khoâng phaûi, laø ñeä töû cuûa thaày em teân Kieàu-traàn-nhö. Luùc Phaät môùi thaønh ñaïo, thuyeát phaùp taïi vöôøn Loäc uyeån, roäng ñoä chuùng sinh, laø naêm vò naøy ñöôïc ñoä ñaàu tieân. Trong haøng ñeä töû Phaät laø baäc ñeä nhaát thöôïng thuû, ñaày ñuû thaàn thoâng voâ ngaïi. Tieän-na nghe noùi caøng theâm cung kính, lieàn ñem höông hoa aâm nhaïc ra ñeå cuùng döôøng, cuùng döôøng xong lieàn môøi vaøo nhaø. Keá ñeán laïi coù Ma-ha Ca-dieáp hoùa laøm giaûng ñöôøng baûy baùu, thaân phoùng aùnh saùng chieáu khaép boán phöông, ñi ñeán nöôùc ñoù. Tieän-na troâng thaáy, hoûi Phuù-na-kyø: –Ñaây laø thaày cuûa em phaûi khoâng? Ñaùp: –Laø ñeä töû cuûa thaày em, teân Ma-ha Ca-dieáp, thanh kieäm tri tuùc thöôøng haønh ñaàu ñaø, thöông keû ty tieän, giuùp ngöôøi ngheøo khoù. Tieän-na lieàn ñem höông hoa aâm nhaïc ra cuùng döôøng, cuùng döôøng xong lieàn môøi vaøo nhaø. Khi aáy Xaù-lôïi-phaát côõi toøa ngaøn con sö töû, ñaàu xoay boán phía, mieäng phun möa baûy baùu, gaàm theùt chaán ñoäng trôøi ñaát, treân toøa sö töû traûi giöôøng baùu lôùn, trang hoaøng ñeïp ñeõ, ñöùng treân toøa aáy, thaân phoùng ra aùnh saùng, chieáu khaép boán phöông, bay leân hö khoâng, löôïn löôùt maø ñeán. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày cuûa em chaêng? Ñaùp: –Khoâng phaûi, ngöôøi côõi hö khoâng bay ñeán ñoù laø vò ñaïi ñeä töû cuûa thaày em, trí tueä roäng lôùn, teân Xaù-lôïi-phaát. Tieän-na nghe roài, vui möøng gaáp boäi, lieàn ñem höông hoa aâm nhaïc cuùng döôøng. Cuùng döôøng xong lieàn môøi vaøo nhaø. Baáy giôø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeán sau cuøng hoùa laøm ngaøn con voi, quay ñaàu ra boán beân, moãi con coù saùu ngaø, moãi ñaàu ngaø coù baûy ao nöôùc taém, trong moãi ao coù baûy hoa sen, treân moãi boâng sen coù baûy ngoïc nöõ. Ngoaøi ra coøn bieán hieän raát nhieàu, phoùng haøo quang saùng lôùn, caûm ñoäng caû boán phöông trôøi, laïi treân ñaàu voi ñaët caùi toøa baùu, töï ngoài treân ñoù, côõi hö khoâng ñi. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày em phaûi khoâng? Ñaùp: –Khoâng phaûi, ñoù laø ñeä töû cuûa thaày em, teân laø Ñaïi Muïc-lieân, thaàn tuùc ñeä nhaát, ñöùc haïnh thuaàn bò. Tieän-na nghe noùi vui möøng kính ngöôõng, ñem höông hoa aâm nhaïc ñeå cuùng döôøng, cuùng xong roài môøi vaøo nhaø. Keá tieáp sau coù ngaøi A-na-luaät-ñeà hoùa ra ao taém baûy baùu, trong ao coù moïc hoa sen saéc vaøng, laù coïng ñu baèng baûy baùu hôïp thaønh, ngaøi ngoài kieát giaø treân hoa sen aáy, coå ñeo chieác boäi nhaät quang, chieáu

saùng khaép thieân haï, choã aùnh saùng chieáu ñeán ñeàu laø maøu vaøng, bay treân hö khoâng maø ñeán nöôùc ñoù. Tieän-na laïi hoûi: –Ñaây laø thaày cuûa em chaêng? Ñaùp: –Khoâng phaûi, laø ñeä töû cuûa thaày em, teân A-na-luaät-ñeà. ÔÛ trong ñaïi chuùng, ngaøi coù Thieân nhaõn ñeä nhaát. Tieän-na nghe xong vui möøng, cung kính ñem höông hoa cuùng döôøng roài töï ngaøi ñi

vaøo nhaø. Keá tieáp sau coù em cuûa Phaät laø Nan-ñaø, hoùa laøm ngaøn coã xe ngöïa baèng baûy baùu, treân xe che taùn baûy baùu phoùng aùnh saùng chieáu soi boán phía, côõi hö khoâng maø ñeán nöôùc Phoùng baùt. Tieän-na troâng thaáy hoûi Phuù-na-kyø: –Ñaây laø thaày cuûa em chaêng? Ñaùp: –Khoâng! Laø em cuûa Theá Toân, teân Nan-ñaø, töôùng maïo vaø ñöùc haïnh ñaày ñuû. Tieän- na beøn ñem höông hoa ra cuùng döôøng, cuùng xong môøi vaøo nhaø. Baáy giôø ngaøi Tu-boà-ñeà ñeán sau cuõng hoùa ra baûy baùu, ngoài trong hang löu ly, thaân phoùng ra nhieàu saéc aùnh saùng laãn nhau, chieáu khaép trôøi ñaát, bay ñeán nöôùc ñoù. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày em phaûi khoâng? Ñaùp: –Khoâng phaûi, ñoù laø ñeä töû thaày em teân Tu-boà-ñeà, quaûng trí ña vaên, giaûi khoâng ñeä nhaát. Tieän-na lieàn vui möøng ñem höông hoa ra cuùng döôøng xong roài ngaøi töï vaøo nhaø. Keá ñeán coù ngaøi Phaân-naäu-vaên-ñaø-ni töû hoùa laøm moät ngaøn Ca-laàu-la vöông, keát thaân laøm toøa, loù ñaàu boán phía, mieäng ngaäm caùc thöù baùu, phaùt ra nhöõng tieáng hoøa nhaõ, laïi ngoài treân toøa baùu lôùn côõi hö khoâng maø ñeán. Tieän-na troâng thaáy hoûi: –Ñaây laø thaày em chaêng? Ñaùp: –Khoâng phaûi! Laø baïn cuøng thaày vôùi em teân Phan-naäu-vaên-ñaø-ni töû laø moät vò bieän taøi öùng ñoái ñeä nhaát. Tieän-na lieàn ñem höông hoa cuùng döôøng vaø môøi vaøo nhaø. Tieáp theo laø ngaøi Öu-ba- ly hoùa thaân laøm ngaøn chim nhaïn duïm ñaàu vaøo nhau ñaàu quay ra ngoaøi keâu, phaùt ra nhöõng aâm thanh hoøa nhaõ, mieäng ngaäm caùc thöù baùu, bay lieäng treân hö khoâng, treân mình baøy toøa quyù baùu, phoùng aùnh saùng chieáu soi boán phía, thaân côõi treân ñaù bay ñeán. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày em chaêng? Ñaùp: –Khoâng phaûi! Laø ñeä töû cuûa thaày em teân Öu-ba-ly laø moät vò trì luaät ñeä nhaát trong haøng Tyø-kheo. Tieän-na nghe roài beøn ñem höông hoa ra cuùng döôøng, cuùng xong ngaøi töø töø haï xuoáng vaøo nhaø. Keá tieáp sau coù Sa-moân Nhò Thaäp ÖÙc hoùa laøm haøng caây ôû treân hö khoâng, duøng ngoïc löu ly xanh laøm loái ñi kinh haønh giöõa hai haøng caây giaùp nhau laøm baèng baûy baùu, beân leà ñöôøng cuõng laøm baèng caùc thöù baùu ñeïp, ñi kinh haønh trong ñoù daàn daàn ñeán nöôùc Phoùng baùt. Tieän-na laïi hoûi: –Ñaây laø thaày em chaêng? Ñaùp: –Khoâng phaûi! Laø ñeä töû cuûa Phaät teân Sa-moân Nhò-thaäp-öùc, trong caùc haøng Tyø-kheo laø tinh taán nhaát. Tieän-na ñem höông hoa aâm nhaïc ra cuùng döôøng vaø caùc ngaøi töø töø vaøo nhaø. Keá tieáp laïi coù Ñaïi Kieáp-taân-ninh hoùa laøm baûy haøng caây baùu, treân caây coù raát nhieàu hoa quaû, döôùi goác caây ñeàu coù toøa cao baûy baùu, ngaøi ngoài treân ñoù, phoùng aùnh saùng lôùn côõi hö khoâng bay ñeán. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày cuûa em chaêng? Ñaùp:

–Khoâng phaûi. Ñaáy laø ñeä töû Phaät teân Ñaïi Kieáp-taân-ninh, oai nghi ñónh ñaïc, duõng maõnh ñeä nhaát. Tieän-na nghe xong, vui möøng ñem höông hoa aâm nhaïc

cuùng döôøng. Cuùng xong, ngaøi töø töø vaøo nhaø. Keá tieáp coù ngaøi Taân-ñaàu-loâ-ñoûa-xaø ngoài treân hoa sen baùu, coå ñeo ngoïc boäi nguyeät quang, phoùng ra ngaøn aùnh saùng, choùi ñoû trôøi ñaát, bay leân hö khoâng maø ñeán nöôùc Phoùng baùt. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày em phaûi khoâng? Ñaùp: –Khoâng phaûi, laø ñeä töû thaày em teân Taân-ñaàu-loâ-ñoûa-xaøø laø moät vò toïa thieàn nhaäp ñònh gioûi nhaát. Tieän-na lieàn ñem höông hoa cuùng döôøng xong, ngaøi töø töø vaøo nhaø. Keá ñeán laø La- haàu-la töï hoùa laøm vua Chuyeån luaân, coù ngaøn ngöôøi con, baûy baùu, daãn ñeán nöôùc ñoù. Tieän-na hoûi: –Ñaây laø thaày em chaêng? Ñaùp: –Khoâng phaûi! Laø con cuûa Phaät, teân La-haàu-la, neáu coøn ôû hoaøng cung seõ thoáng laõnh boán thieân haï, baûy baùu töï nhieân ñaày ñuû, khoâng caàn duøng binh lính vaø khí giôùi maø haøng phuïc ñöôïc giaëc. Nay ñaõ boû ngoâi vò aáy, xuaát gia hoïc ñaïo, tu chöùng quaû A-la-haùn, ñaày ñuû saùu phaùp thaàn thoâng, khoâng coù chöôùng ngaïi, giôø ñaây bieán hieän thaân hình ngoâi vò ñoù. Tieän-na nghe xong ñem höông hoa cuùng döôøng, roài môøi vaøo nhaø. Naêm traêm vò ñeä töû Phaät coù thaàn tuùc moãi vò ñeàu bieán hieän khoâng theå keå xieát. Khi ñoù Ñöùc Theá Toân bieát caùc ñeä töû ñeàu ñaõ ñeán nöôùc ñoù, Ngaøi beøn phoùng haøo quang chieáu saùng trôøi ñaát ñeàu moät maøu vaøng. Baáy giôø Phuù-na-kyø noùi vôùi ngöôøi anh: –Hieän nay Ñöùc Theá Toân khôûi yù muoán ñeán ñaây, neân phoùng quang baùo ñieàm tröôùc. Baáy giôø Theá Toân ngoài treân toøa böôùc chaân xuoáng ñaát, thôøi trôøi ñaát saùu laàn chaán ñoäng. Phuù-na-kyø noùi vôùi ngöôøi anh: Ñöùc Theá Toân ñang rôøi toøa ngoài böôùc chaân xuoáng ñaát neân trôøi ñaát chaán ñoäng nhö theá. Khi aáy Theá Toân vöøa rôøi khoûi tinh xaù ñöùng ôû beân ngoaøi, thì taùm thaàn Kim cang ñöùng ôû taùm phía, coù Töù Thieân vöông daãn ñöôøng ñi tröôùc, vua Ñeá Thích vaø caùc vò Thieân töû coõi Duïc traêm ngaøn vaïn ngöôøi thò veä beân traùi; Ñaïi phaïm Thieân vöông vaø caùc trôøi coõi Saéc vôùi voâ soá chuùng ñöùng beân phaûi. A-nan ñöùng ôû sau Phaät, ñaïi chuùng vaây quanh, phoùng quang minh chieáu khaép trôøi ñaát, bay leân hö khoâng ñeán nöôùc Phoùng baùt. Bay ñöôïc giöõa ñöôøng, gaëp naêm traêm noâng phu ñang duøng traâu caøy ruoäng, caùc con traâu thaáy Phaät bay treân hö khoâng, phoùng aùnh saùng saéc vaøo khaép caû theá giôùi, caùc con traâu chí taâm ngöôùc leân nhìn Theá Toân raát laø cung kính, ñöùng laïi khoâng keùo caøy nöõa. Noâng phu thaáy traâu ngöôùc leân nhìn trôøi laøm laï, hoï cuõng troâng nhìn leân thaáy Phaät, beøn quyø xuoáng baïch: –Cuùi mong Nhö Lai thöông xoùt chuùng con taïm döøng moät chuùt ñeå giaùo hoùa, khieán chuùng con ñöôïc lìa sinh töû. Ñöùc Phaät laáy loøng Töø bi bieát hoï coù theå hoùa ñoä, lieàn haï xuoáng thuyeát dieãn dieäu phaùp cho hoï nghe. Naêm traêm ngöôøi, taâm yù khai ngoä, döùt ñöôïc hai möôi öùc toäi aùc, chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn, coøn nhöõng con traâu sau khi maïng chung ñöôïc sinh leân coõi trôøi, ai naáy ñeàu raát vui möøng. Luùc ñoù Nhö Lai laïi bay leân hö khoâng maø ñi, chöa ñöôïc bao xa thì coù naêm traêm ñoàng nöõ chôi giöõn ngoaøi ñoàng troáng, thaáy maët ñaát saéc vaøng, ngöôùc nhìn troâng thaáy Phaät bieán hieän côõi hö khoâng bay ñi, trong loøng vui möøng chaép tay baïch:

–Ngöôõng mong Theá Toân ruû loøng thöông xoùt taïm döøng ñeå teá ñoä chuùng con. Ñöùc Phaät bieát nhöõng ñöùa treû naøy coù tuùc duyeân coù theå hoùa ñoä, lieàn haï xuoáng ñeán choã ñoù, thuyeát phaùp cho chuùng. Nghe xong chuùng ñeàu khai môû trí tueä, chöùng quaû Tu-ñaø- hoaøn. Caûm hoùa xong Ñöùc Phaät beøn ñi boä treân hö khoâng. Laïi coù naêm traêm Tieân nhaân, soáng trong ñaàm röøng thaáy aùnh saùng khaép maët ñaát saéc vaøng, ngöôùc troâng thaáy Nhö Lai vaø ñaïi chuùng ñi treân hö khoâng, trong loøng vui möøng, cung kính gaáp boäi, ngöôõng baïch Phaät: –Cuùi mong Ñaïi Thaùnh taïm döøng laïi, nhaân thaáy Ngaøi ñi qua, xin giaûng ñaïo cho chuùng con nghe. Ñöùc Phaät quaùn thaáy duyeân tröôùc cuûa hoï, bieát coù theå ñoä ñöôïc, Ngaøi haï xuoáng, hoï caàu xin laøm Sa-moân, Ñöùc Phaät nhaän lôøi noùi: –Thieän lai Tyø-kheo! Hoï trôû thaønh Sa-moân. Nhaân ñoù Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, taâm hoï saùng toû, döùt heát caùc laäu, chöùng A-la-haùn, cuõng ñi theo Phaät, côõi hö khoâng maø ñi. Baáy giôø Phuù-na-kyø troâng thaáy Ñöùc Phaät töø xa ñeán, aùnh saùng choùi caû trôøi ñaát, ñaïi chuùng cuõng töø treân hö khoâng maø ñi, lieàn goïi anh Tieän-na: –Ñöùc Theá Toân vaø ñaïi chuùng saép ñeán. Ñöùc Phaät ñeán nöôùc ñoù, Tieän-na vui möøng ñem höông hoa aâm nhaïc ra cuùng döôøng. Cuùng döôøng xong cuøng ñeán trai ñöôøng. Ñöùc Phaät vaø ñaïi chuùng ñaõ nhö phaùp an toïa roài, Tieän-na vaø caû nhaø söûa soaïn coã baøn, töï böng thöùc aên uoáng daâng cuùng. Ñöùc Phaät duøng côm xong, thuyeát phaùp cho caû nhaø Tieän-na vaø daân chuùng nghe. Xong buoåi thuyeát phaùp, caû nhaø Tieän-na ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, coù ngöôøi chöùng ñuû hai ñaïo ba quaû, laïi coù ngöôøi phaùt taâm caàu ñaïo Ñaïi thöøa, laïi coù ngöôøi truï vöõng chaéc Baát thoaùi ñòa. Phaät thuyeát phaùp xong, nam nöõ caû nöôùc, ngöôøi ñaéc ñaïo khoâng theå keå xieát. Thaáy theá, A-nan quyø baïch Ñöùc Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, Phuù-na-kyø ñaây ôû ñôøi quaù khöù taïo nghieäp aùc gì maø sinh laøm ngöôøi haï tieän, con cuûa ngöôøi noâ tyø? Laïi coù phuùc gì maø gaëp Phaät ñöôïc ñoä thoaùt sinh töû? Ñöùc Phaät baûo A-nan: –OÂng muoán bieát veà Phuù-na-kyø, haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ vì oâng maø noùi. Ñaùp: –Vaâng! Chuùng con chuù yù laéng nghe. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, ôû ñôøi quaù khöù thôøi Phaät Ca-dieáp, coù moät vò tröôûng giaû giaøu coù, oâng xaây moät ngoâi Giaø-lam cho Phaät vaø chuùng Taêng, cuùng döôøng y phuïc, thöùc aên, thuoác thang töù söï..., cuùng döôøng taát caû khoâng ñeå thieáu thoán. Sau khi vò tröôûng giaû qua ñôøi, ñöùa con trai cuûa oâng xuaát gia hoïc ñaïo, neân sau khi ngöôøi cha maát, söï cuùng döôøng thieáu huït, chuùng Taêng phaûi taûn ñi nôi khaùc, chuøa chieàn boû hoang, muïc naùt, khoâng coù ngöôøi ôû. Ngöôøi con xuaát gia thaønh moät vò Tyø-kheo, ra söùc keâu goïi ñaøn-vieät tri thöùc gom goùp tieàn taøi tu boå ngoâi chuøa, môøi chuùng Taêng trôû veà, cuùng döôøng laïi nhö xöa. Baáy giôø chuùng Taêng veà truï chuøa aáy raát ñoâng, tinh taán chuyeân tu, phaàn nhieàu nhöõng vò cao taêng ñöùc haïnh ñaày ñuû, ñaït ñöôïc töï taïi. Khi aáy coù moät vò La-haùn ñaïo nhaân, tôùi phieân tröïc nhaät, queùt coû raùc gom thaønh moät ñoáng tröôùc saân, chöa kòp hoát ñem boû. Luùc ñoù vò Tyø-kheo (con vò tröôûng giaû xuaát gia) aùc taâm la maéng vò Tyø-kheo kia nhö noâ tyø khoâng khaùc, traùch moùc taïi sao queùt raùc khoâng ñem ñoå boû... A-nan neân bieát, vò Tyø- kheo ñoù nay chính

laø Phuù-na-kyø. Do coù taâm aùc maéng vò Ñaïo nhaân töïa nhö noâ tyø vaø do moät lôøi noùi aáy maø trong naêm traêm ñôøi thöôøng phaûi laøm thaân noâ tyø. Laïi do taïo laäp chuøa khuyeân ngöôøi cuùng döôøng chuùng Taêng, ñeàn toäi ñaõ xong, nay ñöôïc gaëp Ta ñaéc quaû giaûi thoaùt. Hoâm

nay nhöõng ngöôøi trong nöôùc naøy ñöôïc thoï hoùa ñeàu laø nhöõng ngöôøi kieáp xöa trôï giuùp laøm chuøa, gieo duyeân nhö theá ñeàu ñöôïc ñoä thoaùt. Khi ñoù Ngaøi A-nan vaø caû ñaïi chuùng nghe Ñöùc Phaät thuyeát xong, vui möøng phuïng haønh.

Phaåm 35: NHAÂN DUYEÂN ÑOÄ NI-ÑEÀ Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn caây cuûa oâng Caáp Coâ Ñoäc vaø thaùi töû Kyø-ñaø, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø trong thaønh Xaù-veä, nhaân daân ñoâng ñuùc, choã ôû chaät heïp, nhaø xí raát ít, neân vieäc ñi ñaïi, tieåu phaàn nhieàu phaûi ra ngoaïi thaønh. Coù nhöõng nhaø giaøu khoâng theå ñi ra ngoaøi, beøn ñaïi tieän trong caùi boâ roài thueâ ngöôøi ñem ñoå ngoaøi thaønh. Khi ñoù coù moät ngöôøi teân Ni-ñeà, raát ngheøo, haøng ngaøy sinh soáng baèng ngheà ñoå phaân thueâ. Baáy giôø Theá Toân bieát oâng laø ngöôøi neân ñoä, daãn rieâng A-nan toâi vaøo thaønh muoán giuùp oâng, ñi ñeán ñaàu phoá thì gaëp Ni-ñeà gaùnh hai thuøng ñaày nhöõng thöù baát tònh ñeå ñem ñi ñoå. Töø xa, oâng troâng thaáy Theá Toân, trong loøng tuûi hoå, queïo sang ñöôøng khaùc ñeå laùnh maët. Vöøa ra khoûi heûm thì laïi gaëp Theá Toân, caøng xaáu hoå, reõ sang loái khaùc, muoán traùnh ñi, taâm yù hoaûng hoát, thuøng va vaøo vaùch vôõ ra, phaân baén dính ñaày ngöôøi, caøng theâm hoå theïn khoâng daùm nhìn Phaät. Luùc ñoù Theá Toân ñi ñeán choã Ni-ñeà noùi vôùi oâng: –Naøy Ni-ñeà, oâng coù muoán xuaát gia khoâng? Ni-ñeà thöa: –Ñöùc Nhö Lai toân quyù laø doøng Kim luaân vöông, caùc ñeä töû theo Ngaøi cuõng laø doøng quyù toäc, con laø keû raát haï tieän xaáu aùc, ñaâu coù ñoàng vôùi caùc vò kia, laøm sao maø ñöôïc xuaát gia? Ñöùc Theá Toân baûo: –Giaùo phaùp cuûa Ta thanh tònh nhieäm maàu, cuõng nhö nöôùc saïch, coù theå röûa saïch taát caû caáu ueá, cuõng nhö löûa lôùn coù theå ñoát chaùy moïi vaät, lôùn nhoû, toát xaáu ñeàu coù theå ñoát chaùy heát. Giaùo phaùp cuûa Ta cuõng nhö vaäy, roäng lôùn voâ bieân, giaøu ngheøo, sang heøn, trai hay gaùi ñeàu coù theå tu, ñeàu lìa heát caùc duïc. Luùc ñoù Ni-ñeà nghe Phaät noùi, khôûi sinh loøng tin muoán xin xuaát gia. Ñöùc Phaät sai A-nan daãn oâng ra ngoaøi thaønh, beân bôø soâng lôùn, taém röûa saïch seõ roài daãn veà tinh xaù Kyø hoaøn, Ñöùc Phaät thuyeát phaùp cho oâng veà khoå, vieäc sinh töû ñaùng sôï, Nieát-baøn maõi an laïc. OÂng hoát nhieân giaùc ngoä, chöùng ñöôïc Sô quaû, chaép tay baïch Phaät caàu laøm Sa-moân. Ñöùc Phaät lieàn noùi: –Thieän lai Tyø-kheo! Raâu toùc oâng töï ruïng, phaùp y maëc leân mình. Ñöùc Phaät giaûng theâm veà phaùp Töù ñeá, thì oâng döùt saïch caùc laäu thaønh A-la-haùn, chöùng ñuû Tam minh, Luïc thoâng. Baáy giôø ngöôøi trong nöôùc nghe Ni-ñeà xuaát gia, oâm loøng cheâ traùch maø noùi theá naøy: –Taïi sao Ñöùc Theá Toân cho ngöôøi haï tieän naøy xuaát gia hoïc ñaïo, chuùng ta laøm sao leã baùi oâng ta ñöôïc? Thieát trai cuùng döôøng thænh Phaät vaø chuùng Taêng, chöù oâng ta ñeán laøm dô baån giöôøng gheá chuùng ta. Hoï xoân xao ñoàn khaép trong thaønh, daàn daàn ñeán tai vua. Vua nghe cuõng böïc boäi, beøn leân long xa cuøng caùc tuøy tuøng ñeán tinh xaù Kyø hoaøn ñeå hoûi Nhö Lai veà

choã nghi vaán naøy. Ñeán tröôùc coång, vua döøng nghæ chaân beân ngoaøi, nhìn thaáy treân moät taûng ñaù lôùn Tyø-

kheo Ni-ñeà ngoài treân ñaáy vaù y, coù baûy traêm Thieân nhaân caàm höông hoa tôùi cuùng döôøng Ni-ñeà, kính leã nhieãu beân höõu. Baáy giôø vua thaáy raát vui möøng, ñeán choã vò Tyø-kheo maø noùi raèng: –Ta muoán gaëp Ñöùc Phaät, xin haõy thoâng baùo. Ngay laäp töùc Tyø-kheo Ni-ñeà thaân reõ xuyeân hoøn ñaù ñi vaøo baïch Theá Toân: –Baïch Theá Toân, vua Ba-tö-naëc ñang ôû beân ngoaøi muoán vaøo thaêm hoûi Theá Toân. Ñöùc Phaät baûo Ni-ñeà: –OÂng duøng ñaïo löïc ñi ra noùi raèng ta cho vaøo. Luùc ñoù Ni-ñeà töø trong taûng ñaù ñi ra gioáng nhö ra khoûi maët nöôùc, khoâng coù chöôùng ngaïi, lieàn thöa vôùi vua: –Toâi ñaõ thöa Theá Toân roài, beä haï coù theå vaøo. Vua Ba-tö-naëc thaàm nghó: –Vieäc ta nghi vaán thoâi haõy ñeå ñoù, tröôùc tieân ta neân hoûi vò Tyø-kheo naøy coù phöôùc haïnh gì maø ñöôïc thaàn löïc nhö vaäy. Ñöùc vua vaøo baùi kieán Phaät, cuùi ñaàu döôùi chaân Phaät, nhieãu quanh beân höõu ba voøng, lui veà ngoài moät beân, baïch Theá Toân: –Baïch Theá Toân, beân ngoaøi coù moät vò Tyø-kheo thaàn löïc khoân löôøng, ñi vaøo taûng ñaù nhö xuyeân qua nöôùc, ra khoûi taûng ñaù maø khoâng coù daáu nöùt, vò aáy teân hoï gì, cuùi mong Theá Toân chæ baøy. Theá Toân noùi: –Ñoù laø moät ngöôøi heøn haï nhaát trong nöôùc cuûa nhaø vua, Ta ñaõ hoùa ñoä chöùng A-la- haùn. Nay ñaïi vöông ñeán ñaây muoán hoûi veà vieäc naøy coù phaûi khoâng? Vua nghe Phaät noùi taâm kieâu maïn lieàn töø boû, vui veû khoân löôøng. Nhaân ñoù Ñöùc Phaät baûo vua: –Phaøm con ngöôøi ôû ñôøi, toân ty quyù tieän, ngheøo giaøu khoå vui, ñeàu do haønh nghieäp ñôøi tröôùc maø ñöôïc quaû ñôøi naøy. Nhaân töø khieâm thuaän, kính lôùn meán nhoû, thì laøm quyù nhaân, hung aùc taøn baïo, kieâu ngaïo töï ñaïi thì laøm ngöôøi haï tieän. Vua Ba-tö-naëc baïch Theá Toân: –Baäc Ñaïi Thaùnh ra ñôøi cöùu teá cho muoân loaøi, phaøm ngöôøi haï tieän, cöùu khoå ñoäc ban cho an laïc. OÂng Ni-ñeà naøy vì nhaân duyeân gì, sinh vaøo nôi haï tieän, laïi gieo troàng ñöùc gì ñöôïc gaëp Ñöùc Thaùnh Toân, ñöôïc thoï giaùo hoùa thaønh baäc ÖÙng chaân? Cuùi mong Theá Toân chæ baøy roõ raøng. Ñöùc Phaät baûo vua: –Haõy laéng nghe kyõ, Ta seõ giaûi noùi khieán cho beä haï ñöôïc roõ. ÔÛ ñôøi quaù khöù thôøi Ñöùc Phaät Ca-dieáp xuaát hieän theá gian, sau khi Ngaøi dieät ñoä, ñeä töû coù möôøi vaïn Tyø-kheo Taêng, trong ñoù coù moät vò Sa-moân truï trì, thaân maéc beänh uoáng thuoác xoå, oâng caäy theá kieâu maïn khoâng chòu ñi ra ngoaøi ñaïi tieän, maø duøng caùi bình maï baèng vaøng baïc duøng ñeå ñi ñaïi tieåu roài sai moät ñeä töû xaùch ñi ñoå. Nhöng ngöôøi ñeä töû ñoù ñaõ chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn. Do ôû ñôøi tröôùc khoâng coù tính khieâm nhöôøng, töï caäy coù nhieàu cuûa caûi, giöõ vieäc Taêng chuùng, gaëp coù chuùt beänh nheï, löôøi bieáng khoâng ñi, sai vò Thaùnh nhaân phuïc dòch, ñoå phaân ueá cho mình, do nhaân duyeân ñoù, troâi noåi trong sinh töû thöôøng phaûi laøm keû haï tieän trong naêm traêm ñôøi, laøm ngöôøi ñoå phaân. Maõi cho ñeán ñôøi naøy, do coâng ñöùc xuaát gia trì giôùi, gaëp ñöôïc Theá Toân, nghe phaùp ñaéc ñaïo. Naøy ñaïi vöông, vò Tyø-kheo truï trì thuôû ñoù chính laø Tyø-kheo Ni-ñeà ngaøy nay. Vua Ba-tö-naëc thöa: –Baïch Theá Toân, Nhö Lai ra ñôøi thaät laø hy höõu, laøm lôïi ích cho khoâng bieát bao

nhieâu chuùng sinh khoå naõo. Ñöùc Phaät noùi: –Ñaïi vöông! Laønh thay! Laønh thay! Ñuùng nhö ñaïi vöông noùi, chuùng sinh luaân chuyeån trong ba coõi khoâng coù ñònh phaåm. Ngöôøi tích thieän tu nhaân seõ sinh vaøo nhaø giaøu coù toân quyù, keû taïo aùc phoùng tuùng seõ sinh vaøo nhaø haï tieän. Nghe Phaät noùi, nhaø vua raát vui möøng, boû heát taâm kieâu maïn, ñöùng leân quyø xuoáng oâm chaân Ni-ñeà maø laøm leã, saùm hoái töø taï, nguyeän tröø toäi loãi. Baáy giôø Theá Toân nhaân ñoù roïâng noùi nghóa phaùp vi dieäu veà luaän boá thí, luaän trì giôùi, luaän sinh Thieân. Keû phaïm duïc laø haïnh baát tònh, ñoaïn duïc laø haïnh an laïc. Baáy giôø ñaïi hoäi nghe Ñöùc Phaät noùi ai naáy ñeàu ñöôïc chöùng ñaïo, tín thoï phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.